
Univerzita Pardubice
Filozofická fakulta
Ústav historických věd

**Skupina BOZ 38.
Případ třetího odboje na jižní Moravě?**

Zdeněk Homola

Diplomová práce
Vedoucí: doc. PhDr. Václav Veber, CSc.
2011

Úvod

Cílem této studie je přiblížit a popsat okolnosti vzniku tzv. skupiny BOZ 38, její členstvo a činnost, jakož i infiltraci této skupiny orgány Státní bezpečnosti a její následnou likvidaci. Skupina BOZ 38 působila na jižní Moravě v oblasti Moravského Slovácka na území bývalých okresů Hodonín, Břeclav a také Skalica na západním Slovensku v období od dubna do srpna 1949. Jedná se o skupinu, která dosud zůstala českou historiografi téměř nedotčena. Záměrem studie je také pokusit se odpovědět na otázku, zda tato skupina představovala skutečný a dosud nezmapovaný případ třetího odboje, či zda byla již od samého počátku řízena StB.

Tato studie se zakládá téměř výhradně na primárním archivním výzkumu. Její přínos spočívá především v rozsáhlém archivním studiu v archivech centrální proveniencce, jakož i v archivech okresních, které umožnilo na základě pramenů úřední povahy detailně zrekonstruovat nejen činnost dané skupiny, ale také způsob infiltrace tehdejších komunistických bezpečnostních složek do této odbojové skupiny.

Vznik a činnost skupiny BOZ 38

Pod názvem „BOZ 38“ se skrývala skupina osob, která si dala za cíl postavit se na odpor proti nastoupenému komunistickému režimu. Co však znamenala ona zkratka, pod kterou měla zmíněná organizace fungovat, se doposud nepodařilo rozluštit. Poprvé se setkáváme se zkratkou BOZ 38 a se jménem její ústřední osoby v souvislosti s ilegální organizací v úředních dokumentech v hlášení Státní bezpečnosti ze dne 29. dubna 1949, kdy byla část členů zadržena a jeden z nich vypověděl: „...že František Dvořák se zabýval nějakou ilegální protistátní organizací pod heslem BOZ 38...“¹ Další z této části nejdříve zatčených členů skupiny, Josef Štěpanovský, uvedl ve výslechovém protokolu, že v případě BOZ 38 se nejednalo o název, ale jak mu měl sdělit František Dvořák, jednalo se o heslo na týden a každý další mělo být jiné.² František Dvořák, velitel a ústřední postava skupiny, uvedl ke vzniku názvu několik verzí. Při prvních výsledcích vypověděl, že skupinu jako BOZ 38 pojmenoval až po první akci,³ únosu plukovníka Chvalovského.⁴ Dvořák k tomu uvedl: „Jelikož jsem stále nemohl přijít na jméno pro skupinu rozhodl jsem se, že skupina bude mít název BOZ.-38, kterýžto název jsem dal pro skupinu já sám.“⁵ K vysvětlení názvu skupiny František Dvořák pouze vypověděl: „...že jsem byl příslušníkem SNB, ...“⁶ Ve svých pozdějších výpovědích ovšem Dvořák oznámil, že název BOZ 38 dal skupině na příkaz kapitána Jana Knotka z Ministerstva vnitra.⁷ Většina osob, která vešla později do styku s Dvořákem a jeho skupinou, však tento název neznala. Později byl používán v úředních pramenech Státní bezpečnosti, Inspekce Ministerstva vnitra a příslušných úřadů, mj. Státní prokuratury, Okresního soudu.⁸ Byl ovšem skupině „přířknut“ až ex post, respektive až po úplné likvidaci sku-

piny a zatčení jejích členů. Zpočátku se v pramenech hovoří pouze o skupině Františka Dvořáka a spol. Stejně jako je nejasný název skupiny, stejně tak jsou nejasné i okolnosti, za jakých byla daná skupina založena, jakým způsobem fungovala a jak byla organizována. Vzhledem k tomu, že osobnost Františka Dvořáka je pro celý případ zásadní, věnuji jí největší pozornost.

Členové skupiny

František Dvořák byl osobnost nejednoznačná a velmi rozporuplná. Narodil se 13. října 1923 v Hodoníně v rodině cukráře a kuchaře Františka a Marie⁹ Dvořákových. Otec však již s největší pravděpodobností v době dospívání Františka žil trvale v Mostě v Čechách.¹⁰ Po absolvování základní a měšťanské školy nastoupil František do učení k firmě Václovič v Hodoníně. Po třech letech se vyučil malířem a natěračem, ovšem tomuto řemeslu se nevěnoval. V roce 1942 podal žádost o přijetí k protektorátnímu četnictvu, kam také nastoupil jako policejní čekatel na četnickou stanici v Hodoníně, kde sloužil od 27. listopadu 1942 do 24. března 1943, kdy byl převelen k požární policii ve Zbirohu.¹¹ Zde ovšem působil necelé tři dny, než byl 27. března 1943 zatčen. Důvodem jeho zadržení bylo zcizení zbraní z četnické stanice v Hodoníně, které jak později uvedl, měl po boku vrchního strážníka Hajna předávat partyzánské odbojové skupině.¹² Po krátkém vyšetřování¹³ byl vězněn v táboře Bernau v Rakousku až do května 1945. Po skončení války a návratu do vlasti podal Dvořák žádost o znovupřijetí k četnictvu a to nejdříve na zemské četnické velitelství v Brně¹⁴ a o něco později na zemské velitelství národního sboru v Praze.¹⁵ Na základě podaných žádostí bylo přistoupeno k prošetření osoby Františka Dvořáka, jeho činnosti za války a možnosti jeho možného přijetí do sboru národní bezpečnosti.¹⁶ Závěrem výše uvedeného prošetřování, probíhajícího v podstatě od července do října 1945, nebyl František Dvořák doporučen k opětovnému nástupu do policejních složek, sboru národní bezpečnosti. Zpráva Sboru národní bezpečnosti zemské velitelství Brno ve svém posudku z října 1945 mimo jiné uvádí: „Není pravdou, že František Dvořák tyto zbraně odcizoval pro partyzány nebo z pohnutek národnostních, nýbrž jen z pohnutek ziskuchtivých, protože odcizené pistole zastavoval za peníze. Tyto získané zástavou...lehkomyslně utrácel,...Dvořák jest velmi lehkověrný a někdy jeví známky jakési duševní nepřičetnosti a pro sbor národní bezpečnosti se naprosto nehodí.“¹⁷ Zamítnutí žádosti bylo potvrzeno i hlavním velitelstvím SNB zprávou ze dne 3. května 1946.¹⁸

Během služby u protektorátní policie na stanici v Hodoníně František Dvořák odcizil celkem čtyři pistole,¹⁹ které nabízel jako zástavu za půjčené peníze svým známým Josefu Hynčicovi²⁰ a Františku Lysákovi,²¹ kteří Dvořákovi peníze půjčily, ale zbraně si nevzali. Celkem tři pistole pak prodal dalšímu známému Lubomíru Rozehnalovi z Hodonína za téměř tři tisíce korun. Rozehnal měl být v té době členem podzemního hnutí

na Třebíčsku, o čemž však podle jeho slov Dvořák nevěděl.²² Po zatčení Dvořáka zbraně od něj koupené Rozehnal tajně vrátil na policejní stanici v Hodoníně, což však nezabránilo jeho pozdějšímu zatčení a odsouzení.²³

František Dvořák během služby u protektorátní policie v Hodoníně nebyl v kolektivu příliš oblíben a panovala vůči němu nedůvěra. Byl považován za neukázněného, nedodržujícího předpisy a vedoucího lehkomyšlný život. Nedůvěra k jeho osobě možná také pramenila z dřívějšího vyšetřování jeho osoby během učňovských let pro podezření z majetkové trestné činnosti jako krádeží peněz, šatstva a voňavek. Pro nedostatek důkazů na něj ale nebylo učiněno trestní oznámení.²⁴ Během výkonu služby byla dokonce Dvořákovi po krátké době zabavena služební zbraň kvůli velmi neopatrnému a nezodpovědnému zacházení s přidělenou pistolí,²⁵ místo níž si vyrobil dřevěnou náhradu, aby vzbuzoval respekt, což potvrdila v protokolu i Dvořákova matka.²⁶ Přestože tedy František Dvořák nebyl v poválečných letech přijat do Sboru národní bezpečnosti, uváděl později nejen ve svých výpovědích, ale i členům odbojové skupiny, velmi rozdílné údaje o způsobu své poválečné existence, mimo jiné i to, že sloužil jako strážmistr u pořádkové služby v Praze na Bubenečském obvodu,²⁷ nebo že v letech 1945 – 1948 sloužil u posádkového velitelství v Hodoníně a Bruntále jako vojín prezenční služby.²⁸ V těchto uvedených lokalitách sice sloužil jako vojín, ovšem až od nástupu v říjnu 1947 u posádky v Hodoníně. Nejblíže pravdě patrně bude jeho další výpověď s tím, že od války až do nástupu vojenské služby „*jsem byl bez zaměstnání*“²⁹ a většinu doby bydlel v Hodoníně u své matky. V této době si zde také založil rodinu.

K 1. říjnu 1947 nastoupil jako voják prezenční služby k útvaru 8825 v Hodoníně, odkud pak byl 5. listopadu téhož roku převelen k posádce do Bruntálu, k útvaru 2275. Na silvestra nastoupil dovolenou, ze které se ovšem po jejím vypršení nevrátil. Dne 27. února 1948 byl v Hodoníně zadržen hlídkou SNB a eskortován do Opavy.³⁰ Zde byl krajským vojenským soudem 8. dubna 1948 odsouzen za zběhnutí na tři a půl měsíce vězení.³¹ Během výkonu trestu se Dvořák úspěšně pokusil 19. května 1948 o útěk spolu s dalším vojínem Tiborem Titkem z tiskárny Lidotypie v Opavě, kde pracovali jako pomocná síla. Ale již na druhý den byl František Dvořák zadržen.³² Následovalo vyšetřování okolností útěku. Dvořák označil Tibora Titku za iniciátora útěku a svůj čin dále zdůvodnil následovně: „...*nechal jsem se ovlivnit a svěsti... jsem rodině založený a od února jsem již neviděl svou manželku a hlavně 16 ti měsíční dcerušku.*“³³ K Titkovi poznamenal, že se na pracovišti velmi zajímal o politickou situaci, stěžoval si na současnou vládu a posílal maďarsky psané dopisy. Dále oznámil, že měl mít Titka doma ukryté zbraně a navrhol Dvořákovi možnost zprostředkování útěku do zahraničí.³⁴ O něco později, 31. května byl s Dvořákem na vlastní žádost sepsán další výslechový protokol,³⁵ ve kterém obvinil vězeňského dozorce rotmistra Františka Šimka nejenom z toho, že nenahlásil předchozí nezdařený pokus o útěk skupiny vězňů, ve které byl také Dvořák, a jenž právě Šimek překazil, ale také Šimka obvinil z protistátní činnosti. Podle

výpovědi Dvořáka mu měl Šimek oznámit existenci nějaké protistátní organizace v Lužicích na Hodonínsku, což byla rodná obec Šimka, která měla být rozvětvená a mohla zprostředkovat útěk do amerického pásma a dále o podobné organizaci v Praze, z níž jmenoval pplk. SNB Engelmana, za níž prý poslal uprchlého Titku.³⁶

Na základě obvinění byl rotmistr Šimek postaven mimo službu a zavedeno s ním tzv. „*vyhledávací řízení.*“³⁷ 10. června 1949 byl Šimek eskortován do vojenské věznice Brno.³⁸ V rámci prošetřování případu rotmistra Františka Šimka a Františka Dvořáka vypovídali také někteří Dvořákovi spoluvězni, kteří mluvili o velmi nestandardních vztazích mezi dozorcem Šimkem a vězněm Dvořákem, který měl mít v době služby rotmistra Šimka daleko volnější režim než další odsouzení. Také sám Dvořák se měl před spoluvězni holedbat vztahem se Šimkem. Jednou s tím, že spolu mají nějaké obchody, jindy, že na něj ví velmi citlivé informace, které jej mohou zničit. Tohoto Dvořák využíval jako faktu, že má Šimka v hrsti a ten mu může umožnit útěk prakticky kdykoliv, což navrhoval i dalším spoluvězňům a byl jimi později označován za iniciátora těchto plánů.³⁹ Tyto výpovědi potvrdil i Tibor Titko, který se v červenci toho roku dobrovolně přihlásil u svého útvaru v Novém Jičíně.⁴⁰ Titko se po útěku ukrýval u svých rodičů a manželky ve Farkašdu na Slovensku, kde měl čekat na Dvořáka. Jak dále uvedl ve výslechovém protokolu, když se Dvořák dlouho neukazoval, poslal jménem své manželky dopis do Hodonína k Dvořákově matce. A když nepřišla žádná odpověď, přihlásil se u svého vojenského oddílu.⁴¹ Tibor Titko, který byl osvobozen na základě amnestie prezidenta republiky, ve výpovědi dementoval informace podané Františkem Dvořákem, stejně jako dříve rotmistr František Šimek a naopak Dvořáka označil za strůjce útěku, mimo jiné podotkl, že mu Dvořák navrhoval: „...*že bych se mohl přihlásiti do špionážní služby pro ČSR.*“⁴² K dalšímu prošetření případu ale již nemohlo dojít, neboť již před přihlášením se Titky u útvaru byl František Dvořák na základě amnestie: „...*propuštěn na svobodu k svému vojenskému útvaru do Bruntálu, avšak ihned po propuštění zběhl.*“⁴³ Již 12. června 1948 bylo k vojenskému soudu Brno posláno hlášení, ve kterém bylo uvedeno, že v rámci prošetřování nebyly zjištěny žádné protistátní skupiny a ani další aktivity v souvislosti s rtm. Šimkem. Bylo zdůrazněno, že: „...*tyto okolnosti byly uvedeny jen Františkem Dvořákem a nebyly ničím podloženy. Stává zde důvodné podezření, že voj. Dvořák si uvedenou protistátní činnost vymyslel.*“⁴⁴

Nabízí se zde samozřejmě otázka, zda František Dvořák nebyl v této době již naverbován Státní bezpečností nebo Obranným zpravodajstvím a nebyl do věznice nasazen. Dvořákův pobyt ve vojenském vězení v Opavě a okolnosti jeho zběhnutí působí dojemem, že Dvořák s komunistickým režimem spolupracoval. Ostatně vzhledem ke své drobné trestné činnosti v období okupace a svému záznamu, se mohl stát pro Státní bezpečnost vhodnou osobou. Osobní profil Františka Dvořáka napovídá tomu, že by mohl být schopen této výzvě podlehnout. Jde ovšem pouze o spekulace. Nicméně z materiálů uložených v Archivu bezpečnostních složek, v němž jsem si osobu Františ-

ka Dvořáka nechal lustrvat, v žádném případě nevyplývá, že by byl Dvořák agentem či spolupracovníkem StB. Ostatně to potvrzuje i jeho další osud. Otázkou ale zůstává, zdali nebyl nějakým způsobem napojen na Obranné zpravodajství – OBZ.

Po opětovné dezerci od vojenského útvaru v Bruntále byl František Dvořák odsouzen v nepřítomnosti krajským vojenským soudem v Opavě dne 22. června 1948 k deseti měsícům těžkého žaláře.⁴⁵ Od dezerce z armády pobýval Dvořák coby vojenský zběh s největší pravděpodobností přímo ve svém bytě v Hodoníně, kde žil se svojí matkou, manželkou a dcerou, popřípadě u rodinných příbuzných manželů Čákových,⁴⁶ kteří ovšem bydleli ve stejném domě. Pravděpodobně zde se začala rodit myšlenka na utvoření protistátní skupiny, jejíž založení později zdůvodňoval Dvořák nepřiznáním hodnosti při vojenské službě, a proto se rozhodl: „...že zůstanu v ilegality a že budu pracovat proti státu, jelikož v té době, se vlastně začínaly objevovat první protistátní skupiny.“⁴⁷ S první fází údajné skupiny BOZ 38, mimo její ústřední osobnost Františka Dvořáka, je spojeno několik osob. Šlo o Amálii Herzánovou, Rudolfa Husaříka, Josefa Štěpanovského, Jaroslava Štěrbáka a Radomíra Pompla, k nimž lze přiřadit i jistý počet dalších osob, které o utváření skupiny a plánech Františka Dvořáka věděli, nebo jeho činnosti napomáhali, ovšem přímo neparticipovali na fungování skupiny.

Z počátku pravděpodobně neexistoval žádný konkrétnější plán, na jaké bázi bude zakládána skupina fungovat a jaké akce bude provádět, což se dá s nadsázkou říci i o celém jejím pozdějším fungování. Vzhledem k velkému časovému odstupu, prakticky neexistenci jakýchkoliv jiných záznamů než těch z činnosti Státní bezpečnosti, velkým rozdílům ve výpovědích jednotlivých účastníků a absenci žijících přímých účastníků, se dá jen velmi těžko zrekonstruovat skutečné počínání této organizace a jejich členů.

K organizaci skupiny uvedl Dvořák během výslechu, že záměrem bylo vytvořit ve vybraných vesnicích skupiny po osmi lidech, které by přesvědčovaly občany, a snažili se o vypsání nových voleb.⁴⁸ Struktura hlavní skupiny měla být založena na tzv. trojkovém systému, kdy se měli znát navzájem jen tři lidé, z nichž jeden měl být velitelem. Jak však podotkl Dvořák v protokolu, tento systém nebyl vůbec dodržován již od počátku, kdy: „...já jsem znal všechny členy skupiny, tak jako oni zase znali mě. Toto jsme chtěli uskutečnit až v pozdější době...“⁴⁹ Dvořák jako velitel skupiny vystupoval pod jménem „Kapitán Franta“⁵⁰ a zkratku BOZ 38 používal při vydávání potvrzení na peněžní dary a při přijímání nových členů.

Prvním „členem“ se stala Amálie Herzánová,⁵¹ která se vůči režimu exponovala již v srpnu 1948 při protestech před Okresním národním výborem v Hodoníně kvůli špatnému zásobování⁵² a od té doby jí byla věnována zvýšená pozornost režimních bezpečnostních orgánů, neboť „...se záporně stavěla proti lidově – demokratického řízení státnímu...“⁵³ Františka Dvořáka znala Herzánová z dob Protektorátu, kdy se stýkala s jeho matkou.⁵⁴ Na přelomu února a března 1949 došlo k prvnímu kontaktu zprostředkovanému Jarmilou Hermannsdorfovou,⁵⁵ ženou soudního úředníka v Hodoníně. Lze

se domnívat, že základní kontury utváření a možné činnosti skupiny Herzánová bezpochyby znala, ovšem bez větších podrobností. Důkazem budiž fakt, že se ona sama povětšinou neúčastnila žádných pozdějších schůzek členů skupiny a ani na ně nebyla zvána. Sloužila spíše jako prostředník a donátor. Seznámila Františka Dvořáka se zemědělcem Františkem Jordánkem z Čekovic. Dům hospodáře Jordánka byl využíván ke schůzkám skupiny a později také jako útočiště. Od Jordánka dříve Herzánová odbírala potraviny a později je dodávala také pro Dvořáka a jeho rodinu. Dvořák byl totiž více méně bezprizorní a Herzánová jej v podstatě živila. Mimo jiné, část peněz, které Herzánová dávala skupině a na které Dvořák vystavoval potvrzenky,⁵⁶ používal také na financování chodu rodiny. Celkem věnovala Herzánová skupině, respektive Dvořákovi částku mezi dvaceti tisíci až padesáti tisíci korunami.

V průběhu března 1949 přivedla Herzánová do skupiny Rudolfa Husaříka,⁵⁷ který měl za sebou desetidenní pobyt ve vězení za „...přečin šíření nepravdivých zpráv... a přestupek urážky presidenta republiky.“⁵⁸ Vzápětí po „přijetí do skupiny“ byl Husařík záukolován. Prvním úkolem bylo obstarání vozidla, které by mohli členové skupiny pravidelně používat na cesty. Husařík sehnal hodonínského autodopravce Josefa Štěpanovského, který se stal posléze jejich taxikářem. Dále měl Husařík zjistit informace o veliteli závodní milice v hodonínské cihelně a dalších představitelích režimu.⁵⁹ Rudolf Husařík s autodopravcem Josefem Štěpanovským představovali v první fázi činnosti odbojové skupiny nejbližší osoby Františka Dvořáka, nicméně jak vyplývá z četných výslechových protokolů, žádnou ilegální činnost v této fázi skupiny nevykazovali. Pod rouškou odboje vůči komunistické moci podnikali výlety do Prahy, Brna i dalších měst, kde trávili čas po hostincích, hotelích, kinech a restauracích. Jak vypověděl Husařík, veškeré tyto akce platil Dvořák. Nešlo o malé částky – jak vyplývá z jeho výpovědi, jenom platby za taxi se pohybovaly kolem pěti set korun a výše, neboť Dvořák si pravidelně objednával taxi mnohdy na celý den, kdy se Dvořák s Husaříkem nechávali vozit z místa na místo. Rovněž v restauracích si dopřávali a jednoho večera si dokonce Dvořák zaplatil dámskou společnost. Štěpanovský k tomu vypověděl, že „...přivedl nám ku stolu vrchní číšník jednu dámu, asi 25 let stará, slabé štíhlé postavy... Tato dívka zůstala sedět s námi u stolu asi 1 hod. načež jsme společně s Dvořákem a onou dívkou odejeli do Hodonína. 1.000-Kč zaplatil Dvořák neznámé dívce za soulož.“⁶⁰ Peníze na tyto cesty za zábavou získával František Dvořák od Herzánové, a to pod rouškou ilegální činnosti. Dvořák z toho důvodu opakovaně tvrdil, že má v Praze důležitou schůzku, a to nejen před Herzánovou, ale také před Husaříkem. Sám k tomu později uvedl: „...jako po prvé tak také nyní jsme jeli do Prahy jen za zábavou a ne nějakým úkolem organizačním v naší ilegální skupině.“⁶¹ Dvořák si tak například jednou objednal odvoz Štěpanovským se zdůvodněním, že: „jedu na kontroly cesty a celého Hodonína, abych tak měl přehled o celé situaci v Hodoníně a okolí.“⁶² Toto měl sdělit také Husaříkovi, neboť jak uvedl později Dvořák v protokolech: „...mě stále vytýkal, že skupina žádnou akci nepodniká.“⁶³

Dvořák tedy oznámil Husaříkovi, že se má uskutečnit převrat v republice a z toho důvodu je nutné, aby Husařík zůstal ve městě a očekával příkazy, které dostane v obálce. Husařík se proto odebral do restaurace u Zrotarů, kde čekal až do jedné hodiny ráno, ale „žádný dopis jsem neobdržel a také jsem nepozoroval, že by mě byl někdo v restauraci hledal. Po uzavírací hodině odebral jsem se do svého bytu a šel jsem spát.“⁶⁴ Nutno dodat, že tyto instrukce dostal Husařík od Dvořáka v týž den, kdy Dvořák odjel se Štěpanovským do Brna, kde si objednal dámskou společnost, s níž odjel posléze do Hodonína, jak je uvedeno výše. Důvěru v uskutečnění údajného převratu Dvořák podpořil tím, že dal Husaříkovi pistoli, kterou pro něj dříve obstarala Herzánová. Proč nedošlo k plánovanému státnímu převratu, následně Dvořák svým společníkům vysvětloval tím, že se vše vyzradilo už před akcí a většina lidí, důstojníků, byla zatčena. Husařík v této souvislosti vypověděl: „...bylo mně Dvořákem odpovězeno, že v Praze byli nějakí velitelé a z toho 2 generálové zastřeleni a dva že utekli. Tito snad chtěli předčasně oslavovati vítězství a tím vše prozradili.“⁶⁵ Dvořák tuto situaci v protokolu komentoval těmito slovy: „...všechno jsem však zařídil jen z toho důvodu, aby bylo vidět, nebo abych mohl vykázáti nějakou činnost...byla celá tato akce jen vymyšlena mnou, abych mohl dokázati že mám napojení a měl jsem větší důvěru u ostatních členů skupiny.“⁶⁶

Je si ovšem nutné klást otázku, zda výpovědi Dvořáka a jeho společníků odpovídaly skutečnosti nebo se výše zmínění snažily během výslechů zakrýt skutečnou odbojovou činností tím, že své výjezdy do Prahy a dalších měst záměrně snižovali a vydávali jen za cesty za zábavou. Ovšem vzhledem k tomu, že František Dvořák se již v době před nastolením komunistického režimu projevoval jako neseriózní, všeho schopný člověk, je pravděpodobné, že skutečně zneužíval důvěry lidí k vlastnímu prospěchu a za peníze, které byly údajně určeny na ilegální činnost, si užíval života. Jednoznačné je, že do 25. dubna roku 1949 skupina kolem Františka Dvořáka nevykazovala žádnou činnost, která by mohla být považována za odbojovou.

Akce Chvalovský

První skutečnou akcí skupiny se stala pomoc plukovníku Josefu Chvalovskému⁶⁷ v dubnu 1949. Chvalovský bydlel v Hodoníně od roku 1946, což byl pravděpodobně důvod, proč se s ním skupina osob kolem Františka Dvořáka dostala do styku. Přesněji řečeno, pomohli mu v útěku za hranice komunistického Československa. Je ovšem s podivem, že se útěk podařilo uskutečnit, neboť Chvalovský byl v této době sledován složkami Státní bezpečnosti a Obranného zpravodajství, které již připravovaly jeho zatčení. Přesto se Františku Dvořákovi, Radomíru Pomplovi, který byl do skupiny přizván těsně před touto akcí a stal se záhy po Dvořákovi druhou nejvýznamnější personou skupiny,⁶⁸ Ljubomíru Štěrbákovi a Rudolfu Husaříkovi, tedy členům skupiny BOZ 38, podařilo Josefa Chvalovského odvézt přímo z jeho bytu a dopravit ho do Prahy, kde se jej ujaly další osoby.

Josef Chvalovský byl příslušníkem československé armády, který působil za války v Anglii a byl z této pozice v ohrožení, neboť komunistický režim se po svém uchoopení moci v únoru 1948 těchto příslušníků zbavoval, stejně jako všech nespolehlivých členů ministerstva obrany, ministerstva vnitra, aj. Jak uvádí Karel Kaplan, jen do roku 1951 bylo vyřazeno z armády (zatčeno, propuštěno, odešlo do exilu) více než 4 800 generálů a důstojníků, čímž došlo v podstatě k likvidaci původního důstojnického sboru.⁶⁹ Po únoru 1948 byl Chvalovský na vrcholu své kariéry jako velitel motorizované brigády v Olomouci v hodnosti plukovníka, kam byl převelen v září téhož roku a ani se jej zprvu nedotkly radikální celospolečenské změny. Alespoň tedy ne v prvním roce nástupu komunistického režimu a první vlně personálních čistek v armádě a bezpečnostních sborech, které byly plně v režii Obranného zpravodajství, tzv. 5. Oddělení Hlavního štábu Ministerstva národní obrany pod vedením Bedřicha Reicina. Z důstojníků, kteří působili za války na Západě, bylo v rámci první poučovací čistky propuštěno 52,3 procenta (490 z 937).⁷⁰ Otázkou zůstává, jestli o Chvalovského jakožto účastníka západního odboje a zkušeného vojáka do budoucna komunistický režim jevil zájem. Nicméně jako člen západní armády, ve sledovaném období zaujímající vysoký velitelský post, zajisté nezůstal nepovšimnut bezpečnostním aparátem. Důkazem nespolehlivosti Chvalovského pro nastoupivší režim byla výpověď Františka Růžičky, jenž byl v roce 1948 zatčen jako agent cizí zpravodajské služby. Ten v protokolu uvedl, že při své cestě za hranice přes České Budějovice se ve vlaku seznámil s Naďou Chvalovskou, dcerou plukovníka Chvalovského, která mu měla oznámit, že: „...otec...také pracuje v nějakém odboji nebo ilegálně.“⁷¹ Po překročení hranic zpět do republiky se Růžička pokusil kontaktovat Naďu Chvalovskou, aby zprostředkovala setkání s jejím otcem v Hodoníně. Toto ale plukovník Chvalovský odmítl, zatímco Naďa se s Růžičkou setkala několikrát.⁷²

Ze strany režimu byl plukovník Chvalovský sledován a bylo připravováno jeho zatčení. Z jakého důvodu měl být ovšem zatčen, není snadné přesněji zodpovědět. Jakožto bývalý člen západní armády byl pro komunistický režim nespolehlivý. Na jeho osobu bylo vedeno Státním soudem Praha přípravné vyšetřování pod jednacím číslem Or I 697/49,⁷³ které bylo třicátého prvního května 1949 přerušeno, „...ježto pro nepřítomnost obviněného nemůže být skončeno.“⁷⁴ Ovšem toto vyšetřování bylo zavedeno až po jeho útěku za hranice – byl vyšetřován v nepřítomnosti za zločin zběhnutí. K osobě Josefa Chvalovského jsem ale nenašel v dostupných dokumentech žádné hlášení, svodky ke sledování či prošetřování jeho osoby, vyjma hlášení o jeho sledování z 23. – 25. dubna 1949,⁷⁵ čili necelé dva dny před jeho odchodem z Hodonína a později do exilu. Chvalovský byl pravděpodobně sledován pro podezření z údajného napojení na tzv. „...skupinu MORAVEC.“⁷⁶

Jak je zaznamenáno v hlášení bezpečnostních orgánů, „únos“ plukovníka Chvalovského proběhl během noci z 25. na 26. dubna 1949,⁷⁷ kdy jej Dvořák za pomoci auto-

mobilu Štěpanovského odvezl z Hodonína. Ústřední otázkou je, jaký byl vztah Františka Dvořáka a plukovníka Chvalovského. Dvořák jej zajisté znal minimálně z doby, kdy nastoupil povinnou vojenskou službu k útvaru v Hodoníně, ale k žádnému bližšímu kontaktu nejspíše nedošlo. Jakým způsobem se Dvořák dozvěděl o připravovaném zatčení Chvalovského? Emílie Chvalovská, manželka plukovníka, k tomu v protokolu vypověděla, že den před odjezdem manžela jej přišel varovat pekař Jan Gromus a Lysák, člen bytové komise v Hodoníně, jenž oznámil Chvalovské, že: „...vyslechl telefonický rozhovor, vedený mezi členy vojenské bezpečnosti v Hodoníně a Olomouci o tom, že manžel má být po příjezdu do Olomouce zatčen.“⁷⁸ Dvořák za původce informace o připravovaném zatčení uvedl Amálii Herzánovou. Na odvozu plukovníka z Hodonína se podíleli výše uvedení členové skupiny. Téhož dne byl ke skupině přibrán Radomír Pompl, protože měl údajně znát Chvalovského a měl Dvořákovi pomoci přemluvit Chvalovského k útěku. Jakým způsobem se podařilo Dvořákovi vzbudit důvěru u plukovníka Chvalovského, aby s ním odjel z bytu od rodiny v tak pozdní hodinu a za podezřelých okolností, není jasné. Chvalovský zprvu Dvořáka považoval za agenta a jeho snahu za provokaci. Jeho manželka později v protokolu uvedla, že po zjištění stavu věcí se chtěl její manžel zastřelit.⁷⁹ Nakonec se nechal Chvalovský přesvědčit a odjel s Dvořákem a Štěpanovským v jeho automobilu. Zbytek skupiny se rozešel domů. Dvořák chtěl původně plukovníka ukrýt u Jordánka v Čejkovicích, s čímž ale Chvalovský nesouhlasil a nechal se odvést do Prahy, kde měl množství kontaktů a lepší zázemí. Po příjezdu do Prahy zanechali Štěpanovského někde na předměstí a odjeli dalším taxíkem do centra. O tom co se dělo v Praze, podal později Dvořák opět několik verzí výpovědí, očividně ovšem Chvalovský k Dvořákovi nechoval důvěru a brzy se mu ztratil. Dvořák tedy odjel zpět za Štěpanovským a pak se společně vrátili do Hodonína.⁸⁰

Chvalovský v Praze kontaktoval Pavla Hasterlíka, úředníka organizace YMCA,⁸¹ jež muž byl za války velitelem. V Praze a dalších místech se Chvalovský ukrýval asi měsíc. Po neúspěšném pokusu o překročení hranic z Bratislavy, překročil Josef Chvalovský hranice Československé republiky za zprostředkování Hasterlíka a dalších osob někde v oblasti Šumavy. Kolem svatodušních svátků 1949 odjel Chvalovský do Plzně a odtud k hranicím jako účastník brigády v lesích. Zde překročil pravděpodobně hranice sám, neboť osoba, jejímž úkolem bylo jeho převedení přes hranice, oznámila Hasterlíkovi, že se s Chvalovským nesetkala. Fakt, že plukovník Chvalovský skutečně úspěšně překročil státní hranice lze potvrdit jeho pozdější snahou o spojení se s manželkou přes různé osoby a prostřednictvím dopisů, což samozřejmě Státní bezpečnost monitorovala.⁸² Dalším potvrzením je záznam v protokolu s Bohumilem Laušmanem, který byl po svém únosu do Československa vyslýchán také v souvislosti s Chvalovským, se kterým se potkal ve sběrném táboře.⁸³ V neposlední řadě důkazem budiž žádost Emílie Chvalovské⁸⁴ z roku 1965 o povolení k opuštění republiky a odchodem za manželem do USA, což bylo zamítnuto.⁸⁵

V případě odvozu plukovníka Chvalovského z Hodonína se jednalo o soukromou akci Dvořáka a jeho společníků bez jakéhokoliv napojení na další osoby či organizace. Chvalovského odchod do zahraničí se udál bez jakéhokoliv Dvořákova vědomí a zapojení. Přestože v posledním výpovědním protokolu Dvořák tvrdil, že veškerou činnost prováděl na příkaz kapitána tajné služby Jana Knotka, který měl jednat dle instrukcí generála Lva Prachaly,⁸⁶ nic takového se nepodařilo prokázat. Dvořákovo tvrzení, že odvoz plukovníka dostal úkolem, lze považovat za nevěrohodné.

Po návratu Dvořáka se Štěpanovským z Prahy byl Štěpanovský v zápětí zatčen. Štěrbák s Husaříkem byli zatčeni toho dne již v dopoledních hodinách. Dvořákovi se podařilo uniknout k Jordánkovi do Čejkovic, kde se také ukryli Herzánová s Radomírem Pomplem. Z původní skupiny tedy zůstali pouze Dvořák s Pomplem. Ale již v zápětí se k nim připojil Josef Luna,⁸⁷ se kterým plánovali osvobození zatčených. Z akce ovšem sešlo, neboť zatčení byli 29. dubna převezeni z Hodonína do Uherského Hradiště a zde byli dále vyšetřováni. Na základě výsledků s touto trojicí bylo zahájeno vyšetřování za účelem infiltrování skupiny, a to plně v režii Krajského velitelství StB Gottwaldov (Uherské Hradiště).⁸⁸ Místní oddělení SNB v Hodoníně bylo instruováno, aby v případě osob napojených na Dvořáka neprovádělo žádnou samostatnou akci, což dokládá i oznámení o zmizení Herzánové ze začátku května 1949, kde je mimo jiné uvedeno: „...dostali jsme pokyn...abychom si věci nevšíмали a ji nevyšetřovali...“⁸⁹

Další akce skupiny v její druhé fázi existence

Po zatčení části členů skupiny zůstali z původních členů skupiny pouze Dvořák a Pompl, kteří přibrali po Josefu Lunovi dalšího nového člena Františka Němečka⁹⁰ z Čejkovic. Skupina se v tomto složení přesunula na několik dnů do Kopčan u Holíče k Pomplovu známému Dominiku Korčákovi. Zde při té příležitosti 7. května přepadla stanici SNB, která byla obsazena pouze jedním příslušníkem SNB. Během akce se představili jako vojenská hlídka a za použití vojenských uniforem byli vpuštěni dovnitř. Odzbrojili strážmistra Jánošíka a zabavili jeden samopal, dvě pušky, pistoli, ruční granát a další věci s množstvím munice.⁹¹

Poté se přesunuli do Hodonína a odtud pak do vesnice Čejč a znovu do Čejkovic. V Čejči, chtěli zopakovat přepadení stanice SNB, což se ovšem nezdařilo, stejně jako vyloupení skladu zbraní v Čejči nebo Čejkovicích či postrašení předsedy AV NF v Hovoranech. Pouze přerušili telegrafní a telefonické spojení mezi obcemi Čejč a Hovorany.⁹² Skupina se poté přesunovala mezi dalšími vesnicemi na Hodonínsku a Kyjovsku a přibyl k ní další nový člen Jindřich Kvasnička⁹³ pocházející z Hodonína. Někdy na přelomu května a června se skupina ve složení Dvořák, Pompl, Němeček, Luna a Kvasnička rozhodla vystrašit okresního velitele SNB Augustina Dvořáčka, kterému již dříve František Dvořák zaslal výhrůžný dopis datovaný 20. května 1949, ve kterém jej vyzýval

k vystoupení ze Sboru národní bezpečnosti.⁹⁴ Za iniciátora akce později Dvořák označil Josefa Lunu, jednalo se ovšem s největší pravděpodobností o Dvořákův plán, do kterého se promítalo vyřizování osobních účtů, což potvrdil i Radomír Pompl.⁹⁵ Augustin Dvořáček totiž vedl v Hodoníně v poválečných letech vyšetřování ve věci působení Františka Dvořáka za války u četnictva a jeho snahy o opětovné přijetí k policejnímu sboru, které bylo zamítnuto. Vystrašením se rozumělo přepadení Dvořáčka během jeho kontrolních cest, a to za použití nastraženého panáka na silnici mezi obcemi Mutěnice a Hovorany, který by donutil zastavit služební automobil. Avšak po delším čekání, kdy žádné auto neprojelo, skupina akci zrušila a vrátila se do úkrytu. Po této akci se od skupiny odpojil Josef Luna, který dále zůstal v Čejkovicích. Skupina pak opět střídala místa pobytů a dne 12. června 1949 „přepadla“ hájenku u Moravské Nové Vsi, kde hajnému Kostihovi členové skupiny zabavili samopal. Odsud se skupina přesunula do Archlebova na Kyjovsku, kde v podstatě provedla poslední odbojovou akci. To již ale skupinu opustil Jindřich Kvasnička, který zůstal v Hodoníně, odkud měl podávat informace o tamní situaci a byl v podstatě nahrazen Josefem Krutákem mladším z Moravské Nové Vsi.⁹⁶

V neděli v dopoledních hodinách 19. června se Dvořák, Pompl, Němeček a Kruták⁹⁷ během probíhající mše rozestavili v Archlebově na prostranství mezi budovou Místního Národního výboru a kostelem.⁹⁸ Dvořák s Pomplem vkročili do budovy Národního výboru, všechny zde přítomné vyhnali ven a do místního rozhlasu po krátké hudební znělce přečetl Pompl protirežimní text (viz příloha č. 5). V reakci na projev vyrazil předseda místního KSČ z kostela před budovu výboru, odkud jej Dvořák a spol. po projevu odvedli za vesnici, kde mu svázali ruce a přinutili pošlapat odznak KSČ. Celá akce netrvala déle než půl hodiny, přesto zvedla ve vesnici a okolí pozdvižení.⁹⁹ Při odjezdu ještě přerušili telefonní spojení mezi obcemi Čejč – Ždánice.¹⁰⁰

Po akci v Archlebově se skupina na několik dnů „uklidila“ z okolí Hodonína na Slovensko do Myjavy, k Pomplu známému Smejsovi a také do Piešťan. Zde podle výpovědi Dvořáka jej kontaktovala neznámá osoba, která se snažila zprostředkovat napojení na údajné partyzánské skupiny¹⁰¹ operující v okolí Myjavy a Záhorí. Pompl a další členové skupiny se k tomu ovšem během výslechu vůbec nevyjádřili. Na základě archivních pramenů se nepodařilo objevit jakoukoli indicii a není tedy možné podat jednoznačný důkaz o vědomém napojení či součinnosti skupiny Františka Dvořáka s jinou odbojovou skupinou.

Po návratu ze Slovenska skupina opět střídavě pobývala na různých místech a také v Hodoníně, kde mimo jiné Dvořák přespával ve svém bytě,¹⁰² ač již v této době o jeho činnosti dobře věděla Státní bezpečnost. Z Hodonína se Dvořák a jeho společníci přesunuli do Moravské Nové Vsi, kde došlo za zprostředkování Jana Zugárka ke spojení s dvojicí agentů CIC Jaroslavem Kavanem¹⁰³ a Martinem Tučkem,¹⁰⁴ kteří přinesli vzkaz Zugárkovi od jeho uprchlého syna.¹⁰⁵ Dvořák přibral do skupiny výše zmíněné zpravo-

dajce a zaukoloval Pompla, aby jim pomáhal v jejich zpravodajských úkolech.¹⁰⁶ Z toho důvodu se skupina na několik dnů rozdělila. Pompl se pohyboval s Kavanem a Tučkem a Dvořák s Němečkem a Krutákem. Spojení mezi rozdělenými skupinami obstarával Jindřich Kvasnička. Agenti také v Hodoníně navštívili knihkupce Františka Landgráfa a předali mu zprávy od jeho uprchlé dcery. Později u výslechu označil Dvořák Landgráfa za člena další protirežimní skupiny, ve které vyjmenoval několik dalších lidí.¹⁰⁷

Po krátkém rozdělení skupiny se tato koncem července 1949 opět spojila. Dvořák, Němeček, Kruták a Pompl se v uvedeném období na přelomu měsíců července a srpna ukrývali na hospodářství u zemědělce Antonína Svobody v Rohatci, zatímco Tuček s Kavanem přebývali v Hodoníně u Václava Klementa. Během dvojího pobytu skupiny u Svobodů (první trval dva až tři dny, další se protáhl téměř na týden) došlo k napojení Státní bezpečnosti na Dvořákovu skupinu.

Likvidace skupiny BOZ 38 a akce Podzim

Teprve po zadržení Husaříka, Štěrbáka a Štěpanovského a jejich výsleších se začala Státní bezpečnost zabývat existencí protirežimní skupiny na Hodonínsku pod vedením Františka Dvořáka. StB získávala obraz o skupině a její činnosti na základě informací z hlášení zdejší stanice SNB Hodonín a informátorů. Jedním z prvních hlášení o pohybu Dvořáka po akci Chvalovský bylo z vesnice Dolní Bojanovice u Hodonína. Zde se pokoušel Dvořák s Pomplem spojit s Josefem Vymyslickým, se kterým se znal z války. Vymyslický setkání odmítl a na druhý den byla návštěva nahlášena na SNB.¹⁰⁸ Zprvu se Státní bezpečnost snažila k napojení využít Amálie Herzánové po jejím návratu do Hodonína. Několikrát se ji pokoušela kontaktovat neznámá osoba,¹⁰⁹ agent „Jarda“, který se prokazoval nastrčeným motákem od Husaříka. Jednalo se ale o slepou uličku, protože Herzánová již nechtěla se skupinou nic mít se zdůvodněním, že ji to stálo příliš mnoho financí a přitom se nic nedělá.¹¹⁰

Státní bezpečnosti, přesněji Krajskému velitelství StB Uherské Hradiště (Gottwaldov) se téměř až do konce července 1949 nedařilo zachytit skupinu vedenou Františkem Dvořákem a tzv. se na ni navázat. Důvodem byly neustálé přesuny, o kterých sice StB věděla, ale dozvíдалa se vše až se zpožděním. Stejně tak znala Státní bezpečnost také všechny akce, které skupina provedla, mimo jiné i z toho důvodu, že František Dvořák se ve styku s lidmi častokrát holedbal vykonanými akcemi a o existenci skupiny věděl velký okruh lidí. Zásadním zlomem se stalo spojení skupiny s doktorem Oldřichem Kolářem, někdy v průběhu června či července 1949, který nabízel Dvořákovi zprostředkování spojení s francouzským zpravodajcem „Jindrou“ (člen KV StB Uherské Hradiště Jaroslav Tureček). Dvořák z počátku toto setkání oddaloval.¹¹¹ Jaroslava Turečka napojil na Oldřicha Koláře Jan Melichar,¹¹² zemědělec z Týnce u Břeclavi, který byl zverbován do služeb StB během jeho zadržení v dubnu 1948 přímo náčelníkem KV StB Uherské

Hradiště Ludvíkem Hlavačkou.¹¹³ K napojení Jaroslava Turečka na závodního lékaře z Hodonína Oldřicha Koláře došlo zhruba v červenci nebo srpnu 1948.¹¹⁴ S největší pravděpodobností nevěděl Oldřich Kolář, že v případě agenta „Jindry“ se jedná o agenta StB, ale spolupracoval s ním v domněnání, že se skutečně jedná o agenta francouzských zpravodajských služeb.¹¹⁵ Oldřich Kolář po napojení se na skupinu nahradil v podstatě Amálií Herzánovou v pozici hlavního donátora. Skupině napomáhal a finančně přispíval samozřejmě celkem velký okruh lidí, ale největší část finančních darů poskytovali Amálie Herzánová a později doktor Kolář.

Dne 2. srpna 1949 dostal Jaroslav Tureček úkol definitivně se napojit na skupinu.¹¹⁶ Následující den navštívil „Jindra“ (Jaroslav Tureček) doktora Oldřicha Koláře, aby u něj urgoval zprostředkování setkání se skupinou, což mu Kolář přislíbil, ovšem až později,¹¹⁷ protože Dvořák s Pomplm odjížděli do Prahy od Svobodů z Rohatce, kde se v té době ukrývali. Z toho důvodu absolvoval cestu do Prahy také Jaroslav Tureček, protože bylo podezření: „...že by se v daném případě mohlo jednat o agenturní práci orgánů min. vnitra,...kde v této věci jednal s orgánem referátu 62. Po vzájemné poradě a hlavně ujištění skutečnosti, že orgánové min. vnitra nejsou s touto akcí totožní,...“¹¹⁸ dostal Jaroslav Tureček souhlas s proniknutím do skupiny. Nejdříve se Tureček setkal v bytě Václava Klementa v Hodoníně pouze s Radomírem Pomplm, kde mu navrhl, že jejich skupinu potřebuje k útoku na zbrojovku ve Vsetíně. K dalšímu setkání již s celou skupinou došlo na návrh Turečka u Jana Melichara v Týnci u Břeclavi. Tady Dvořák souhlasil s rozdělením skupiny, kdy si „Jindra“ jakožto „zahraniční zpravodajec“ převezme agenty CIC Kavana s Tučkem a zbytek skupiny se bude připravovat na útok proti zbrojovce, což Tureček komentoval v hlášení na Krajské velitelství StB Uherské Hradiště s tím: „že se dá počítat se 100 % úspěchem pro zdárnou likvidaci celé...skupiny.“¹¹⁹

Dne 12. srpna byla skupina ve složení Dvořák, Pompl, Němeček a Kruták převezena agenty StB na chatu u přehrady v Bystřičkách na Vsetínsku. Martin Tuček a Jaroslav Kavan byli také převezeni na Bystřičskou přehradu, ale na jinou chatu. Plán likvidace skupiny po jejím odvozu na chatu ze strany KV StB Uherské Hradiště a 4. oddělení Ministerstva vnitra, za jehož úspěšnou realizaci ručil Jaroslav Tureček, byl následující: „...budou školeni a připravováni pro destrukční práce...bude jim dán instruktor, který je bude školit, při čemž je zpravodajsky vytěží. Po několika málo dnech budou jednotlivě odvázeni na místa plánovaných destrukčních úkolů, při čemž pak jednotlivě realizování“¹²⁰ (tj. zatčení). K zatčení Dvořáka a spol. mělo dojít dle plánu 15. srpna. Kavan s Tučkem měli být zatčeni o den dříve, tj. 14. srpna. Důvodem jejich dřívějšího zatčení bylo, aby během výslechu prozradili plán na přepadení zbrojovky, který jim agent „Jindra“ vysvětlil, a tím mohlo dojít k zatčení následujícího dne Dvořáka a dalších členů skupiny.¹²¹

Kavan s Tučkem byli zatčeni 14. srpna 1949. Při jejich zatčení byl StB fingován útek agenta „Jindry“. Po zadržení byli převezeni do věznice krajského soudu v Uherském

Hradišti, kde byli vězněni tajně a pod falešnými jmény.¹²² Později je Státní bezpečnost získala do svých služeb a osvědčili se takovým způsobem, že byli posláni se zpravodajskými úkoly za hranice na západ. Po přechodu hranic se ovšem ihned nahlásili na nejbližší ústředně CIC.¹²³

Druhá skupina se mezitím za dohledu instruktora (agenta StB) připravovala na útok pomocí trhavin na zbrojovku ve Vsetíně. Byly jim zde předány nové průkazy totožnosti a Dvořák s Pomplm byli vyzváni, aby sepsali pro „Jindru“ seznam lidí s jejich stručnou charakteristikou, na které se dá spolehnout a se kterými spolupracovali,¹²⁴ což Pompl s Dvořákem ochotně udělali v domněnání, že pomáhají rozšiřovat zpravodajskou síť. Dvořák, Pompl, Němeček a Kruták byli zatčeni v nočních hodinách z 15. na 16. srpna 1949, když byli jednotlivě převáženi na motorkách do lesa u Vsetína na plánovaný útok proti zdejší zbrojovce.

Po zatčení byli Dvořák s Krutákem převezeni na Pankrác do Prahy a Radomír Pompl s Františkem Němečkem do věznice KV StB Jihlava, kde byli drženi v přísné izolaci a byli podrobeni výslechům. Z jakého důvodu byli převezeni, zůstane pravděpodobně nezodpovězenou otázkou. Možných odpovědí se nabízí několik, ovšem s největší pravděpodobností bylo důvodem plné vytížení věznice v Uherském Hradišti, což vyplývá ze záznamu KV StB Uherské Hradiště, kde je mimo jiné uvedeno: „...naše...oddělení je naprosto vytíženo realizací ilegálních skupin Světлана a Athos...Za tímto účelem ponecháme všechny 4 osoby této teroristické skupiny v přísné izolaci a převezeme si je...až po provedení nutných opatření ve vězni...v Uh Hradišti.“¹²⁵ Jakým způsobem skutečně probíhal výslech Dvořáka již nelze zjistit. Jak uvádí Karel Kaplan, vyšetřování zadržených rozhodovalo o jejich dalším osudu a vyšetřovatelé se řídili několika zásadami. Především tou, že zatčená osoba je sama důkazem své protistátní činnosti a úkolem vyšetřovatele je dostat z ní potřebné doznání.¹²⁶ I přes svou nepochybnou odvahu a dobrodružnou povahu nepatřil Dvořák k lidem, vůči nimž by bylo zapotřebí použít ze strany vyšetřovatelů fyzického násilí, což dokazoval i svým dřívějším chováním. Usvědčujících důkazů bylo proti jeho osobě velké množství, z nichž asi největší váhu měl jeho deník – zápisník skupiny, který je také uváděn při jeho zatčení.¹²⁷ Existenci zápisníku potvrzovali prakticky všichni, kteří byli předvoláni v rámci prošetřování případu skupiny BOZ 38 v šedesátých letech, a to jak bývalí odsouzení, tak i vyšetřovatelé. Bohužel v současnosti není tento deník součástí žádných archivních fondů týkajících se skupiny BOZ 38 a byl pravděpodobně skartován. Zde měly být podrobně zaznamenány veškeré údaje o činnosti skupiny, o akcích, členech, lidech, kteří Dvořáka podporovali, o finančních částkách od jednotlivých dárců, apod. Jak uvedl okresní prokurátor v Hodoníně ve Zprávě o prošetření trestních věcí, při prošetřování případu BOZ 38 v 60. letech, první výslechové protokoly s Dvořákem sepisovali v Praze členové KV StB Uherské Hradiště Michelfeit s Višenkou přesně podle údajů z deníku Františka Dvořáka.¹²⁸

Na základě deníku a Dvořákova výslechu byl vytvořen velmi podrobný výslechový protokol, který se v podstatě stal základem celého vyšetřování a pozdějšího procesu. V září 1949 byla zahájena tzv. akce Podzim, při níž měly být zadrženy všechny osoby podezřelé z napomáhání a spojení se skupinou BOZ 38. Celkový počet podezřelých byl 180 osob.¹²⁹ Z tohoto množství byly na základě selektivního výběru určeny osoby, které bylo nežádoucí zadržet („realizovat“) – jako kupříkladu MuDr. Oldřicha Koláře a další, jejichž počet dosáhl téměř jednoho sta, kteří byli určeni k zadržení a „...rovněž bylo přihlíženo k politickému účinku této realizace.“¹³⁰ František Dvořák při konfrontacích usvědčoval další podezřelé¹³¹ a upřesňoval jejich činnost. Radomír Pompl ke konfrontaci s Dvořákem při prošetřování případu v 60. letech uvedl, že se Dvořák choval jako člen Státní bezpečnosti a při konfrontaci jej dokonce fackoval.¹³² Deník měl mít dokonce Dvořák během pobytu ve vězení v Uherském Hradišti u sebe na cele.¹³³ Při převozu z Prahy do Uherského Hradiště se ptal údajně člena StB: „...koho potřebujete ještě utopit?“¹³⁴ a během pobytu ve věznici v Uherském Hradišti, kde měl mít volnější režim než další uvěznění, prakticky zopakoval své chování z doby pobytu ve vojenském vězení, kdy nabádal k útěku další spoluvězně. Zůstane nezodpovězenou otázkou, jestli jeho chování nebylo instruováno Státní bezpečností jako provokace, nebo se jednalo o jeho vlastní iniciativu s neznámým záměrem. Při prošetřování Dvořákova počínání ve věznici proti němu vypovídal i Alois Šimara, vedoucí tzv. Šimarovy skupiny, která byla zlikvidována v rámci operace proti skupině Světлана, na jejíž likvidaci se výraznou měrou podílel Jaroslav Tureček. Za účast na úspěšné likvidaci skupiny Světлана byli navrženi na odměnu i členové SNB Hodonín Alois Zlámal, Antonín Macků a František Imrych,¹³⁵ kteří byli později zatčeni v souvislosti s Františkem Dvořákem a činností jeho skupiny. Celkem upadlo do podezření a bylo zatčeno za nezakročení proti skupině BOZ 38 či spolupráci s ní celkem deset členů zařazených pod okresní velitelství SNB Hodonín.¹³⁶

Ze zatčených osob, z nichž některé byly podrobeny tvrdému fyzickému násilí v čele s Radomírem Pomplem, byly také zvláštní skupinou osoby, které byly tzv. zverbovány Státní bezpečností. Byli mezi nimi Rudolf Čapka – později odsouzený, dále František Hašek a Anna Sochorová.¹³⁷ Anna Sochorová, narozená v Butovicích roku 1922, napomáhala skupině jako spojka v Hodoníně. Za války byla provdána za velitele Gestapa ve Zlíně Zachariase,¹³⁸ čehož později využila Státní bezpečnost. Zvláštním případem byl osud člena BOZ 38 Jindřicha Kvasničky, kterého měla StB v úmyslu bez jeho vlastního vědomí napojit na sledování lidí na Holešovsku.¹³⁹ Nakonec byl za pomoci agentů StB zapojen do tzv. akce Kosořín.¹⁴⁰ Byl zatčen 15. listopadu 1950 a odeslán do zvláštního ústavu nápravných zařízení Ostrov u Karlových Varů.¹⁴¹

Po výše uvedené selekci vypracovala do dubna 1950 Státní prokuratura oddělení Brno obžalovací spisy. Vzhledem k velkému počtu byli obžalovaní rozděleni do několika skupin. Soud s Dvořákem a členy skupiny se konal na základě rozhodnutí Krajské

bezpečnostní pětky v budově Okresního soudu v Kyjově, která také rozhodla o trestu smrti pro Františka Dvořáka a Radomíra Pompla,¹⁴² což v květnu 1950 odůvodnil státní prokurátor veřejným zájmem.¹⁴³

V průběhu soudního přelíčení v Kyjově ve dnech 26. až 30. června 1950 Dvořák doznal veškerou činnost, ale oznámil, že skupinu založil na základě rozkazů člena tajných služeb Jana Knotka, jehož rozkazy zprostředkoval kapitán Žďárský, kteří pracovali pro generála Lva Prchalů.¹⁴⁴ S největší pravděpodobností šlo o Dvořákovu fabulaci, ze které jej podezírala i Státní bezpečnost,¹⁴⁵ jejíž členové mu - i přes Dvořákovo nadbíhání patrně ve snaze zachránit se spolupráci - nevěřili. Historik Ivo Pejčoch k tomu dodal, že Dvořák si podle vyšetřovatelů byl vědom, že jím uváděné osoby působily jako agenti emigrantských zpravodajských služeb.¹⁴⁶

František Dvořák byl odsouzen k trestu smrti, což potvrdil i nejvyšší soud po jeho odvolání. Radomíru Pomplovi byl trest změněn na doživotí. V případě Dvořáka se jednalo o nejvyšší trest v řadě soudních procesů se skupinou BOZ 38, který se celkem skládal se 7 soudních přelíčení, v nichž bylo účastno téměř 90 lidí.

Závěr

Skupina BOZ 38 působila na jižní Moravě v oblasti Moravského Slovácka na území bývalých okresů Hodonín, Břeclav a také Skalica na západním Slovensku v období od dubna do srpna 1949. V celé problematice skupiny BOZ 38 je ústřední osobou František Dvořák. Byl to právě on, kdo na počátku dubna 1949 kolem sebe začal soustřeďovat skupinu lidí, kteří stejně jako on chtěli zvrátit stav nastolený po únoru 1948. Ovšem František Dvořák byl osobou velice kontroverzní, jejíž chování bylo plné protikladů a mnohdy vyvolávalo dojem, že Dvořák byl tajným „agentem provokatérem,“ což se ovšem na základě archivního výzkumu nepotvrdilo.

Záměrem této studie bylo pokusit se odpovědět na otázku, zda tzv. skupina BOZ 38 představovala skutečný a dosud řádně nezmapovaný případ třetího odboje, či zda byla tato skupina od samého počátku řízena Státní bezpečností nebo jinými složkami Ministerstva vnitra či obrany.

S naprostou jistotou lze říci, že Státní bezpečnost infiltrovala a poté řídila činnost této skupiny těsně před její poslední plánovanou akcí – útokem na zbrojovku ve Vsetíně, tedy v době, kdy byl na skupinu již napojen agent „Jindra,“ tj. člen Státní bezpečnosti Jaroslav Tureček. Do konce července 1949 byla činnost skupiny s největší pravděpodobností spontánní a v rozmezí dubna až července 1949 je tedy možné hovořit o skupině BOZ 38 jako o skutečném případě třetího odboje na jižní Moravě.

Poznámky

- 1 Archiv bezpečnostních složek (dále jen ABS), fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál sv. č. I. Útvar 522a Útvaru 701a. Věc: plk. Chvalovský Josef – útěk za hranice. Uh. Hradiště, dne 29. 4. 1949. č. j. 7184/40118-49, fol. 32.
- 2 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ III. Protokol sepsaný dne 29. 4. – 2. 5. 1949 v kanceláři krajského velitelství státní bezpečnosti v Gottwaldově, t. č. Uh. Hradiště s Josefem Štěpanovským, s. 9, fol. 44. Jako vyslychající je podepsán Višenka, další podpis nečitelný.
- 3 Toto tvrzení ovšem vyvrací tzv. Potvrzenka na finanční dar skupině od jedné z donátorek, kde je uvedeno datum přesně týden před první akcí (18. 4. 1949) a kde mimo jiné stojí: „Peníze byli pro službu boz 38 v Hodoníně“. Srov. ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I, fol. 151, viz příloha č. 1.
- 4 PEJČOCH, Ivo: *Vojenské osoby popravené v období politických procesů v Československu v letech 1948–1955*. Ministerstvo obrany České republiky, Praha 2009, s. 101.
- 5 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze, na Pankráci s Františkem Dvořákem, s. 6, fol. 12. Vyslychající nejsou podepsáni.
- 6 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze na Pankráci s Františkem Dvořákem, s. 38. – 39, fol. 44. – 45. Vyslychající nejsou podepsáni.
- 7 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu sepsanému dne 26. června 1950 s Františkem Dvořákem v Uh. Hradišti, s. 5, fol. 70. Podpisy vyslychajících jsou nečitelné.
- 8 Zatímco v pramenech úřední provenience je název skupiny psán velkými písmeny, sám František Dvořák na stvrzenky uváděl písmena malá, což může odkazovat nikoli k názvu skupiny, ale spíše k heslu či kódu. Skutečností ovšem je, že se touto zkratkou či rozklíčovaním významu „názvu skupiny“ nezabývala Státní bezpečnost ani Inspekce ministerstva vnitra, ani o ní nebylo pojednáváno během prošetřování případu v polovině 60. let. Snaha o rozklíčování této zkratky vede pouze k nepodloženým hypotézám a spekulacím (BOZ – obrácený sled písmen znamenající zkratku ZOB – Zemský odbor bezpečnosti, jako odkaz na Dvořákovu dřívější příslušnost k policii nebo jako možnému poválečnému členu bezpečnostních složek?; 38 – letopočet, počet členů skupiny, krycí číslo nějaké osoby či tzv. referátu na MV...?).
- 9 Rozená Králová. Byla opatrovnici v mateřské školce v Hodoníně. Srv. Moravský zemský archiv (dále již jen MZA), fond C 145 Státní soud Brno, kart. 138. (Or II/I – 39/50) Frant. Dvořák a spol. Zpráva o pověsti, fol. 44.
- 10 Dle dalších zjištění, kdy František Dvořák ml. byl vydržován matkou, u níž žil i později v domácnosti, se nevyskytují žádné odkazy na přítomnost otce, a to už od průběhu války.
- 11 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, č. j. 557/45 Příloha 1. Hodonín 27. července 1945, fol. 22.
- 12 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze na Pankráci s Františkem Dvořákem, s. 1, fol. 7. Vyslychající nejsou podepsáni. Srv. PEJČOCH, Ivo: *Vojenské osoby...*, s. 100.
- 13 ABS, fond Německé soudy v Protektorátu 134, 134-36-2, fol. 12–31.
- 14 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Žádost o znovu přijetí k četnictvu. V Hodoníně dne 7. 6. 1945. Podepsán František Dvořák, fol. 21.
- 15 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Žádost o znovu přijetí k četnictvu. Podepsán František Dvořák, fol. 19.
- 16 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Sbor národní bezpečnosti zemské velitelství v Brně. – II 11021/45 – Brno, 25. září 1945. Podepsán zemský velitel pplk. Emanuel Paskovský, fol. 19 (druhá strana Dvořákovy žádosti).
- 17 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, č. j. 576/45. Sbor národní bezpečnosti, zemské velitelství Brno. Hodonín, dne 6. října 1945. Podepsán vrch. strážm. Prčík, fol. 23.
- 18 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, č. j. IV – 28. 313/1946. Věc: Dvořák František, býv. polic. čekatel, žádost o přijetí do SNB. Vyřízení: Brno, dne 3. května 1946. Podepsán zemský velitel kpt. Sedlák, fol. 20 (fólio neoznačeno, číslo uvedeno na základě posloupnosti).
- 19 Zbraně odcizoval během nočních služeb, kdy pobýval na stanici jako pohotovostní četník sám, a to ze skříně velitele stanice, kde byly uskladněny. Z toho důvodu byla krádež zjištěna až po delší době.
- 20 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Protokol sepsaný dne 6. října 1945 na stanici SNB v Hodoníně s Josefem Hynčicou. Jako vyslychající jsou podepsáni por. Stanislav Dvořáček a strážm. Ludvík Kaška, fol. 26.
- 21 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Protokol sepsaný dne 29. září 1945 na stanici SNB v Hodoníně s Františkem Lysákem. Jako vyslychající jsou podepsáni por. Stanislav Dvořáček a strážm. Leopold Cigánek, fol. 27.
- 22 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Protokol sepsaný dne 15. října 1945 na stanici SNB v Hodoníně s Lubomírem Rozehnalem. Jako vyslychající jsou podepsáni por. Stanislav Dvořáček a strážm. Ludvík Kaška, fol. 25.
- 23 ABS, fond Německé soudy v Protektorátu 134, 134-284-8, fol. 23–34.
- 24 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Protokol sepsaný dne 27. září 1945 na stanici SNB v Hodoníně se štáb. Strážmistrem Stanislavem Dudkem. Jako vyslychající jsou podepsáni por. Stanislav Dvořáček a strážm. Rudolf Šrůtka, fol. 24.
- 25 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Protokol sepsaný dne 27. září 1945 na stanici SNB v Hodoníně se štáb. Strážmistrem Stanislavem Dudkem. Jako vyslychající jsou podepsáni por. Stanislav Dvořáček a strážm. Rudolf Šrůtka, fol. 24.
- 26 ABS, fond Personální spisy, a. č. 2145/23 Dvořák František, Protokol sepsaný dne 6. října 1945 na stanici SNB v Hodoníně s Marií Dvořákovou. Jako vyslychající jsou podepsáni por. Stanislav Dvořáček a štrážm. Ludvík Kaška, fol. 28.
- 27 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu sepsaného dne 26. června 1950 s Františkem Dvořákem v Uh. Hradišti. Podpisy vyslychajících jsou nečitelné, s. 1, fol. 66.
- 28 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze, na Pankráci s Františkem Dvořákem. Vyslychající nejsou podepsáni, s. 1, fol. 7.
- 29 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslychající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 1, fol. 51.
- 30 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslychající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 1, fol. 51.
- 31 MZA, fond C 145 Státní soud Brno, kart. 138. (Or II/I – 39/50) Frant. Dvořák a spol. Zpráva o pověsti, fol. 44.
- 32 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Koncept. Věc: voj. Tibor Titko – uprchlý voj. vězeň – protistátní činnost. Opava, dne 24. května 1948. (fólia nejsou značena).
- 33 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Protokol sepsaný dne 21. května 1948 ve věznici krajského soudu v Opavě. Podpis vyslychajícího je nečitelný.
- 34 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Protokol sepsaný dne 21. května 1948 s voj. vězněm Františkem Dvořákem ve věznici krajského soudu v Opavě. Podpis vyslychajícího je nečitelný.
- 35 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. K čj: 3471/48. Opava, dne 8. června 1948. Záznam: „Dne 31. V. 1948 byl na vlastní žádost sepsán s vojenským vězněm Františkem Dvořákem ve věznici krajského soudu v Opavě protokol...“
- 36 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Protokol sepsaný dne 31. května 1948 s voj. vězněm Františkem Dvořákem. Podpis vyslychajícího je nečitelný.
- 37 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Ztr. 157/48-V. Věc: Šimek František, trm. Věz. doz. – trestní řízení. Brno, 9. červen 1948.
- 38 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Vojenský prokurátor Opava. Potvrzení o eskortaci. Opava, 9. červen 1948.

- 39 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Protokol sepsaný dne 2. června 1948 ve věznicí krajského soudu v Opavě s předvedeným Zdeňkem Ručkou. Vyslyšající ani vyslychaný nejsou podepsáni. Dále srv. Protokol sepsaný dne 1. června 1948 s vojenským vězněm Janem Antošem. Podpis vyslyšajícího je nečitelný. Viz též Protokol sepsaný dne 2. června 1948 s předvolaným vojínem Kozelkou Oldřichem. Vyslyšající ani vyslychaný nejsou podepsáni. Dále Protokol sepsaný dne 31. května 1948 s vojenským vězněm Vavřincem Gartnerem. Podpis vyslyšajícího je nečitelný.
- 40 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Koncept. 7774/48. 13. XII. 1948. Pobočka oblastní úřadovny státní bezpečnosti Nitra.: „...vojín *Tibor Titka se dne 3. 7. 1948 sám přihlásil...*“
- 41 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Protokol sepsaný dne 16. července 1948 ve věznicí krajského soudu v Opavě s voj. vězněm Titkou Tiborem.
- 42 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Protokol sepsaný dne 16. července 1948 ve věznicí krajského soudu v Opavě s voj. vězněm Titkou Tiborem.
- 43 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Připojeno k č. j. 1802/Dův. 1948. Záznam. Opava, dne 26. 7. 1948.
- 44 ABS, fond Sběrka různých písemností, S – 494 Krajská správa Ministerstva vnitra Ostrava. Koncept. 3471/2/48. Šimek František, rtm. věz. doz. – šetření. Odpověď k č. j. Ztr. 157/48-V ze dne 9. června 1948. Vrchní vojenský soud Brno 12. června 1948.
- 45 MZA, fond C 145 Státní soud Brno, kart. 138. (Or II/I – 39/50) Frant. Dvořák a spol. František Dvořák. Zpráva o pověsti, fol. 44.
- 46 Josefa Čápková byla sestrou Dvořákovy matky Marie.
- 47 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze, na Pankráci s Františkem Dvořákem. Vyslyšající nejsou podepsáni, s. 1, fol. 7.
- 48 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze, na Pankráci s Františkem Dvořákem. Vyslyšající nejsou podepsáni, s. 2, fol. 8.
- 49 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 3, fol. 53.
- 50 Tamtéž.
- 51 Amálie Herzánová pocházela z Vranovic u Brna, kde se 2. května 1908 narodila do rodiny nočního hlídače u československých drah.
- 52 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Úřední záznam č. 17/48. Organ GG vlastním šetřením, dne 17. 8. 1948 v Hodoníně před ONV vlastním šetřením od 9. 00 do 11. 00. Uh. Hradiště č. j. 2647/748, fol. 6.
- 53 MZA, fond C 145 Státní soud Brno, kart. 138. (Or II/I – 39/50) Frant. Dvořák a spol. Amálie Herzánová. Zpráva o pověsti, fol. 52.
- 54 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ III. Zápis o výpovědi podezřelého sepsaný dne 30. 9. ve věznicí krajského soudu v Uh. Hradišti s Amálií Herzánovou. Jako vyslyšající je podepsán Lovecký, další podpis je nečitelný, s. 1, fol. 5.
- 55 PEJČOCH, Ivo: *Vojenské osoby...*, s. 100.
- 56 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I, fol. 151.
- 57 Rudolf Husařík se narodil 29. srpna 1920 v Hodoníně, kde také celou dobu žil. V roce 1947 nastoupil na vojenskou službu k posádkovému velitelství Olomouc a sloužil v pohotovostním oddílu proti banderovcům. Po devatenáctiměsíčním působení u armády v roce 1948 požádal o rozvázání služebního závazku a nastoupil jako dělník do národního podniku Naftové doly Hodonín. Ale již 21. září 1948 byl zatčen za rozšiřování nepravdivých zpráv. Srv. ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Protokol sepsaný dne 3. května 1949 v kanceláři krajského velitelství státní bezpečnosti v Uh. Hradišti s Rudolfem Husaříkem. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Hlaváč (?), s. 1, fol. 189.
- 58 MZA, fond C 145 Státní soud Brno, kart. 138. (Or II/I – 39/50) Frant. Dvořák a spol. Rudolf Husařík. Zpráva o pověsti, fol. 54.
- 59 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Protokol sepsaný dne 3. května 1949 v kanceláři krajského velitelství státní bezpečnosti v Uh. Hradišti s Rudolfem Husaříkem. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Hlaváč (?), s. 4, fol. 192.
- 60 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ III. Protokol sepsaný dne 29. 4. – 2. 5. 1949 v kanceláři krajského velitelství státní bezpečnosti v Gottwaldově, t. č. Uh. Hradiště s Josefem Štěpanovským. Jako vyslyšající je podepsán Višenka, další podpis je nečitelný, s. 5, fol. 40.
- 61 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 8, fol. 58.
- 62 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 9, fol. 59.
- 63 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 6, fol. 56.
- 64 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Protokol sepsaný dne 3. května 1949 v kanceláři krajského velitelství státní bezpečnosti v Uh. Hradišti s Rudolfem Husaříkem. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Hlaváč (?), s. 7, fol. 195.
- 65 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Protokol sepsaný dne 3. května 1949 v kanceláři krajského velitelství státní bezpečnosti v Uh. Hradišti s Rudolfem Husaříkem. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Hlaváč (?), s. 7, fol. 195.
- 66 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu Františka Dvořáka, učiněný dne 21. listopadu 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající jsou podepsáni Višenka a Holub (Holas?), s. 9, fol. 59.
- 67 Josef Chvalovský, narozen 29. listopadu 1896 v Podmokách u Poděbrad, se zúčastnil první světové války jako legionář ve Francii. V meziválečné době svou armádní kariéru zakončil v hodnosti majora pěchoty u posádky v Kadani. V roce 1939 uprchl do Polska, poté do Francie a nakonec Anglie, kde absolvoval velitelskou školu Senior Officers School a roku 1942 byl povýšen do hodnosti podplukovníka. Po vylovení ve Francii v roce 1944 se stal velitelem východního prostoru Dunkerque. Po návratu do Československa byl do února 1948 dvakrát zastupujícím velitelem pěšího pluku v Hodoníně. V srpnu 1947 působil již jako plukovník u tzv. asistenčního oddílu „Vlára“ v Uherském Hradišti. Poté byl zástupcem velitele v Českých Budějovicích a od září 1948 sloužil jako velitel motorizované brigády v Olomouci. Srv. Vojenský historický archiv (dále již jen VHA), fond Chvalovský Josef.
- 68 Radomír Pompl pocházel z Rožmitálu pod Třemšínem, kde se 8. listopadu 1926 narodil v rodině strojevodoucího. Během nacistické okupace, v roce 1942 měl být po dobu tří týdnů hospitalizován pro duševní poruchu a po té převezen do Bohnic, odkud byl vyreklamován rodiči. Otázkou je, zda se touto taktikou pouze nesnažil vyhnout pracovnímu nasazení, nebo vyvléct se z problémů s okupačním režimem, neboť jak uvedl v životopise, byl roku 1942 zatčen za rozšiřování letáků na obchodní škole v Českých Budějovicích. Následně se údajně pokoušel přihlásit k německé národnosti a začal používat dřívější datum narození, aby byl přijat do armády, s nímž se chtěl dostat do Ruska a přeběhnout k sovětské armádě. „*Rodiče byli v souvislosti přihlášení se jejich nedospělého syna voláni na býv. oberlandrát, kde však synovu přihlášku rozhodně odmítli a ihned odvolali.*“ Během války byl několikrát pracovní nasazený, ale odmítal pracovat, a tak byl eskortován do pracovního tábora v Plané nad Lužnicí. Během transportu ale vyskočil z vlaku a uprchl. Po útěku bylo po Pomplovi vyhlášeno pátrání. Na základě úředního záznamu Kriminální centrály v Bratislavě ze dne 14. 6. 1944 je možno zjistit, že „...dne 20. 10. 1943 byl pro vlodupání do sklepa tamže zatčen. Od té doby nebylo o něm zpráv, až se vrátil v roce 1945 ku svým rodičům údajně jako partyzán.“ Z hlediska prověření národní spolehlivosti „...požíval v okolí svého bydliště pověst jako dobrý a uvědomělý Čech“. Během působení u partyzánů na Slovensku se stal ke konci války velitelem čety v II. Stalinově brigádě a byl několikrát vyznamenán. Do Hodonína se Radomír Pompl přistěhoval v dubnu 1947, kde se stal na základě výměru ministerstva průmyslu správcem u firmy Richard Leicht – továrna na záclony. Byl činný ve svazu brannosti, kde byl vedoucím, a zde se seznámil s Ljubomírem Štěrbákem. Krátce po příchodu do města se oženil. Po únoru 1948 byl Pompl v podezření a také sledován ze strany úřadů a bezpečnostních složek. Byl veden jako krajně podezřelá osoba s tzv. reakčním chováním a podezřelými styky. Jedno z hlášení důvěrníka StB na osobu Radomíra Pompla znělo: „... vždy se ironicky vyjadřuje o všem co má jakoukoliv spojitost s lidově – demokratickým režimem a to buď ve formě neplodné kritiky nebo

- špičkováním a zesměšňováním.“ Podezřelými se pro režim jevíly také časté zajiždky Pompla automobilem na Slovensko nebo časté návštěvy osob v nočních hodinách, stejně jako údajný nepřiměřený finanční příjem a jednorázové zaplacení celkem vysokých dluhů nebo pořízení automobilu, přestože firma, ve které dělal správce, nevykazovala žádnou činnost a byla v likvidaci. Pimpl na stanici SNB v Hodoníně při prokazování zaplacení dluhu oznámil, že mu finančně vypomohla žena a dále mu půjčili kamarádi Emil Duroň z Holíča a Korčák z Kopčan u Holíča. Mimo jiné právě Duroň, který jej častokrát navštěvoval, byl informátory, důvěrníky a příčinlivými lidmi označován za spojku, která k Pomplovi často jezdí. Jednalo se ovšem pouze o návštěvy a výpomoc při stěhování. ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. č. j. 556/47. fol. 21., dále úřední záznam č. 6/48., fol. 16., dále úřední záznam č. 4/49, fol. 23.
- 69 KAPLAN, Karel – PALEČEK, Pavel: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Barrister and Principal, Praha 2008, s. 87.
- 70 HANZLÍK, František: *Vojenské obranné zpravodajství v zápasu o politickou moc 1945–1950*. Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Praha 2003, s. 214.
- 71 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2056 Brno, Chvalovská Emílie a spol. II. část podsvazku skupinového vyšetřovacího spisu. Výpis s osobního svazku č. 9625 archivní číslo o – 16. Jedná se o výpověď Františka Růžičky z Brna, který byl v r. 1948 zatčen jako agent cizí zpravodajské služby a vyšetřován KS – MV Brno, fol. 339.
- 72 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2056 Brno, Chvalovská Emílie a spol. II. část podsvazku skupinového vyšetřovacího spisu. Výpis s osobního svazku č. 9625 archivní číslo o – 16. Jedná se o výpověď Františka Růžičky z Brna, který byl v r. 1948 zatčen jako agent cizí zpravodajské služby a vyšetřován KS – MV Brno, fol. 339.
- 73 Národní archiv (dále již jen NA), fond Státní soud, inv. č. Or I 697/49.
- 74 VHA, fond Chvalovský Josef. Opis. Ministerstvo národní obrany. č. j. 39 289X/1. odděl. 1949. Věc: Chvalovský Josef, plk. pěch., odnětí voj. Hodnosti řízením správním. Praha 15. listopadu 1949 (fólia nejsou značena).
- 75 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Sledování plk. Josefa Chvalovského, fol. 28. Tento záznam se od ostatních liší. Není zde uvedeno číslo útvaru či oddělení nebo krycí jméno agenta, který záznam pořizoval. Jedná se pouze o list papíru bez hlavičky a nikým nepodepsaný. Může se jednat o torzo původního záznamu nebo jeho přepis.
- 76 ABS, fond Zpravodajská správa Generálního štábu, a. č. 18380, Chvalovský Josef. Záznam (fólia nejsou značena). Prověření archivního materiálu dotýkající se skupiny „Moravec“ a lustrace osob s ní spojených ovšem není podstatou této práce. Takový postup by mě zavedl na vedlejší kolej a vzdálil od ústředního tématu. Osobou plukovníka Chvalovského a osudy jeho a jeho rodiny se ovšem hodlám dál badatelsky zabývat. Otázkou je, na kterou „Moravcovu“ skupinu měl být Josef Chvalovský napojen. V dokumentu není kromě názvu skupiny žádné upřesnění. Kapitán Bohumil Moravec a jeho organizace se měli zúčastnit pokusu o převrat a byli zapojeni do akce Praha-Žatec a dále organizace Zvon Emanuela Čančíka. Moravec plánoval zahájit převrat obsazením rozhlasových přijímačů v Praze a Mělníku, odkud by bylo hlášeno veřejnosti o chystané akci. Žádná taková akce se ale nekonala a k zatčení Bohumila Moravce a jeho skupiny došlo 16. května 1949. Více In: PEJČOCH, Ivo: *Protikomunistické puče. Historie pokusů o vojenské svržení komunistického režimu v Československu v letech 1948 až 1958*. Svět křidel, Cheb 2011, s. 33–69, s. 90–105. Mohlo se ovšem také jednat o napojení na generála Františka Moravce, který byl po únoru 1948 v exilu v západním Německu, kde řídil československou zpravodajskou sekci při CIC. TOMEK, Prokop: *Na frontě studené války. Československo 1948–1956*. Ústav totalitních režimů, Praha 2009, s. 19.
- 77 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Sledování plk. Josefa Chvalovského. Dne 25. 4. 1949, fol. 28.
- 78 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2056 Brno, Chvalovská Emílie a spol. Protokol o výpovědi obviněné Chvalovské Emílie dne 8. 4. 1955 v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající je podepsán náč. odděl. por. Benedík, fol. 214–215.
- 79 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2056 Brno, Chvalovská Emílie a spol. Protokol o výpovědi obviněné Chvalovské Emílie dne 8. 4. 1955 v Uh. Hradišti. Jako vyslyšající je podepsán náč. odděl. por. Benedík, fol. 214–215.
- 80 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze, na Pankráci s Františkem Dvořákem, s. 5, fol. 11. Vyslyšající nejsou podepsáni.
- 81 YMCA – Young Mens Christian Association – křesťanské sdružení mladých lidí. V českých zemích působila od 19. století, v roce 1951 byla její činnost až do devadesátých let přerušena komunistickým režimem.
- 82 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2056 Brno, Chvalovská Emílie a spol. Dokument č. 4, fol. 17.
- 83 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2056 Brno, Chvalovská Emílie a spol. Ministerstvo vnitra. Správa vyšetřování. Protokol o výpovědi s obviněným Laušmanem Bohumilem dne 20. 7. 1955. Podpis vyslyšajícího je nečitelný, s. 1–2, fol. 534–535.
- 84 Několik týdnů po odchodu manžela se pokusila o překročení hranic i Emílie Chvalovská se synem Luborem a dcerou Nadou. Útěk se zdařil pouze Nadě Chvalovské, Emílie s Luborem byli zadrženi v srpnu 1949 pohraniční stráž v oblasti Domažlic. Emílie byla na počátku roku 1950 převezena do Uherského Hradiště a byla zařazena mezi osoby zatčené v souvislosti s činností skupiny Fratiška Dvořáka. Chvalovská byla odsouzena k 6 letům odnětí svobody během procesu se členy skupiny BOZ 38. V roce 1953 byla propuštěna na svobodu, ale již roku 1955 byla znovu zatčena v rámci akce Opatrník, tentokrát i se svým synem a byla znovu odsouzena, mimo jiné i zpětně za spolupráci se skupinou BOZ 38.
- 85 ABS, fond Sekretariát náměstka MV plk. Štefana Demjana, A/24, inv. j. 735 Chvalovská Emílie, žádost o povolenie vystaňovania do USA – zamietnutie.
- 86 Generál Lev Prchal se účastnil odboje za druhé světové války a byl jedním z největších kritiků Benešovy exilové politiky. Po skončení války zůstal i nadále v Anglii, kde se snažil prosadit svou koncepci odboje a politického směru. Jeho organizace se snažila působit i v komunistickém Československu. Více In KAPLAN, Karel: *Poúnorový exil 1948–1949*. Dialog, Liberec 2007.
- 87 Josef Luna se narodil 14. 2. 1909 v Čejkovicích, kde v poválečné době působil jako předseda místního národního výboru. V době komunistického převratu byl zaměstnán u ministerstva národní obrany u posádky v Praze v hodnosti rotmistra, odkud byl 15. dubna 1949 propuštěn. Za účast ve skupině BOZ 38 měl být zatčen během její likvidace v rámci akce Podzim. Těsně před zatčením byl v Čejkovicích v září 1949 zabit. Srv. ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 518 A. č. A-45756/601938-49. Dne 16. září 1949. Útvaru 522 A. Luna Jožka – šetření. fol. 182. Dále srv. ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. č. j. 14425/62668-49. 20. září 1949. Útvaru 518 A. Věc Luna Josef z Čejkovic – zjištění. fol. 188.
- 88 Ve sledovaném období přelomu 40. a 50. let sídlilo krajské velitelství Gottwaldov kvůli nedostatku budov v Uherském Hradišti. Více FROLÍK, Jan: *Nástin organizačního vývoje státobezpečnostních složek sboru Národní bezpečnosti v letech 1948–1989*. In: *Sborník archivních prací 2*. Ročník II. Odbor archivní správy MV, Praha 2002, s. 444.
- 89 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Velitelství stanice NB. Hodonín, č. j. 83 taj./49. Hodonín, 2. května 1949. Podepsán velitel stanice vrch. strážm. Přík. Jedná se o odpověď na hlášení o zmizení Amálie Herzánové Krajskému velitelství StB Uherské Hradiště ze dne 28. 4. 1949, fol. 36.
- 90 František Němeček se narodil 26. listopadu 1930 v Čejkovicích, kde se také učil strojním zámečnickem.
- 91 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Stanica SNB v Kopčanech, okres Skalica. č. j. 11664/49. V Kopčanech dňa 31. augusta 1949. Prepadenie stanice SNB Kopčany, poznatky – doplnenie, fol. 158–159.
- 92 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Velitelství stanice NB. Čejč, okr. Hodonín, č. j. 1358/1949. Věc: porušení telefonního vedení v obcích Čejč a Hovorany, nezn. pachatelem, fol. 4.
- 93 Jindřich Kvasnička se narodil 14. 9. 1931 v Hodoníně, kde studoval gymnázium. V prosinci 1948 byl odsouzen Státním soudem Brno za rozšiřování protirežimních letáků v rámci procesu s tzv. skupinou Otakar Bernátek a spol. ke dvěma a půl měsícům vězení. Srv. MZA, fond C 145 Státní soud Brno č. kart. 9. (Or II 25/48) Spisy v trestní věci Otakar Bernátek a spol., fol. 20.
- 94 Viz příloha č. 2.
- 95 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Zápis o konfrontaci provedené dne 2. 3. 1950 ve věznicí krajského soudu v Uh. Hradišti mezi Františkem Dvořákem a Radomírem Pomplem, s. 1, fol. 53.
- 96 Josef Kruták pocházel z Moravské Nové Vsi, kde se narodil 17. listopadu 1929 a byl zaměstnán jako stolař a truhlář.
- 97 Fotografie skupiny v tomto složení viz příloha č. 3.

- 98 Plán akce viz příloha č. 4.
- 99 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Sbor národní bezpečnosti. Velitelství stanice Žarošice, okres Kyjov. č. j. 1302/1949. V Žarošicích dne 21. června 1949. Přepadení MNV v Archlebově, okres Kyjov, 4 neznámými ozbrojenými muži., s. 2, fol. 68. Podepsán velitel stanice vrch. strážm. Hošťálek.
- 100 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Sbor národní bezpečnosti. Velit. stanice Ždánice, okr. Kyjov. č. j. 1953/1949. Ve Ždánicích dne 20. června 1949. Krajskému velitelství státní bezpečnosti Uh. Hradiště. Telefonní dráty – přerušení., fol. 65.
- 101 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze na Pankráci s Františkem Dvořákem. Vyslýchající nejsou podepsáni, s. 19, fol. 25. Srv. PEJČOCH, Ivo: *Vojenské osoby...*, s. 102.
- 102 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Zápis o výpovědi sepsaný dne 27. srpna 1949 v kanceláři krajského velitelství v Jihlavě s Františkem Němečkem. Vyslýchající nejsou podepsáni, s. 13, fol. 121.
- 103 Jaroslav Kavan se narodil roku 1930 ve Vendegách na Slovensku a studoval obchodní akademii v Břeclavi.
- 104 Martin Tuček se narodil roku 1929 v Lanžhotě a byl také bývalým studentem obchodní akademie v Břeclavi.
- 105 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, Ličeník Jan a spol. Akce „BOZ 38“ IX. Zápis o výpovědi s podezřelým Janem Zugárkem sepsaný dne 12. 10. 1949 ve věznici krajského soudu v Uh. Hradišti. Jako vyslýchající jsou pouze počátečními písmeny podepsáni Grebeníček a Holub nebo Holas, s. 2, fol. 104.
- 106 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze, na Pankráci s Františkem Dvořákem. Vyslýchající nejsou podepsáni, s. 25, fol. 31.
- 107 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Zápis o výpovědi sepsaný 30. srpna 1949 – 2. září 1949 v kanceláři věznice krajského soudu v Praze na Pankráci s Františkem Dvořákem. Vyslýchající nejsou podepsáni, s. 30, fol. 36.
- 108 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Velitelství stanice NB. Hodonín, č. j. 83/2 taj. /49. Hodonín, dne 3. května 1949. Dvořák František z Hodonína, podezřelý z protistátní činnosti se dvěma společníky. Podepsán vrch. strážm. Prčík, fol. 38.
- 109 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ III. Zápis o výpovědi podezřelého sepsaný dne 30. 9. 1949 ve věznici krajského soudu v Uh. Hradišti s Amálií Herzánovou. Jako vyslýchající je podepsán Lovecký, další podpis nečitelný, s. 12–13, fol. 16–17.
- 110 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. Řídicí orgán -62-Mt. Značka agenta (informátora) SI-218. Krycí jméno Jarďa. Zpráva předána řídicímu orgánu dne 27. června 1949, fol. 101.
- 111 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ II. Zápis o výpovědi sepsaný dne 26. srpna 1949 v kanceláři krajského velitelství Státní bezpečnosti v Jihlavě s Radomírem Pomplem. Vyslýchající nejsou podepsáni, s. 35, fol. 43.
- 112 ABS, fond Inspekce MV ČSSR, A 8/1, inv. j. 1405 Jan Melichar. Protokol o výslechu Jaroslava Turečka. Uherské Hradiště dne 1. července 1965. Jako vyslýchající jsou podepsáni kpt. Jiří Valenta a prap. Zdeněk Kubašta, s. 2, fol. 55.
- 113 Jan Melichar byl držen ve vazbě bez prokázání provinění po dobu 24 dní v Uherském Hradišti. Vzhledem k praktikám, které byly používány na vyšetřovně v Uherském Hradišti v tomto období, je případ Jana Melichara jedním ze způsobů zverbování spolupracovníků Státní bezpečnosti. Srv. ABS, fond Inspekce MV ČSSR, A 8/1, inv. j. 1405 Jan Melichar. Protokol o výslechu Jana Melichara. Břeclav dne 29. června 1965. Jako vyslýchající jsou podepsáni kpt. Jiří Valenta a mjr. Josef Toupl, fol. 45–50.
- 114 Zjištění na základě údaje v hlášení o informacích, které sděluje řídicí orgán S (agent Jindra – Jaroslav Tureček), jež získal od agenta PA (agent, který jedná z jiných pohnutek) – Oldřicha Koláře. Tureček (S) zdůraznil důvěryhodnost informací se zdůvodněním, že s PA spolupracuje již přes jeden rok. ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Úřední záznam č. 59. Dne 6. 8. 1949. Útvar 522 A. Řídicí orgán S, fol. 125.
- 115 ABS, fond Inspekce MV ČSSR, A 8/1, inv. j. 488 BOZ 38. Dr. Oldřich Kolář. č. j. IM-005/57. Zpráva o prošetření činnosti Oldřicha Koláře, lékaře OÚNZ v Hodoníně. V Praze dne 27. dubna 1957. Vyjádření mjr. Antonína Višenky.
- 116 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. A-3612/62184-C-49, fol. 131.
- 117 Během prošetřování případu skupiny BOZ 38 v 60. letech uvedl při osobním pohovoru vyšetřujícím prokurátorovi Oldřich Kolář, že skupinu Dvořáka napojil na agenta Jindru z důvodu jeho odstranění z okresu Hodonín. V záznamu však není objasněno, zdali Kolář věděl, že Jindra je agentem StB, nebo zda jenom předpokládal, že Jindra jako agent francouzských zpravodajských služeb si odvede Dvořáka a jeho skupinu plnit úkoly jinam. Jakým způsobem prováděl Dvořák odbojovou činnost, bylo již naznačeno. Jeho chování a charakterové vlastnosti uváděly do rozpaků velké množství lidí, kteří skupině v její činnosti napomáhali, což by odůvodňovalo i sdělení Oldřicha Koláře. Srv. NA, fond Státní prokuratura Brno, Zpráva o prověření trestních věcí, Krajská prokuratura v Brně 1 Kn 0214/64. Zprávu vypracoval náměstek okresního prokurátora v Hodoníně Dr. Rudolf Hrabal, s. 51.
- 118 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. A-3612/62184-C-49, fol. 132.
- 119 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Úřední záznam č. 31. Dne 11. 8. 1949. Útvar 522 A. Řídicí orgán S. Jednáno 9. 8. 1949, fol. 135.
- 120 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. A-3612/62184-C-49, fol. 133.
- 121 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. Útvaru 701 A. Věc: Přepadení předsedy MNV v Archlebově – realizace skupiny Fr. Dvořáka a spol. k č. j. A-3612/62184-0-49 ze dne 9. 8. 1949, fol. 129.
- 122 MÁLEK, Jiří: *Metody Státní bezpečnosti na likvidaci třetího odboje v letech 1948–1953*. In: VEBER, Václav – CUHRA, Jaroslav (eds.): *Za svobodu a demokracii I. Odpor proti komunistické moci*. EVROPSKÉ HNUTÍ v České republice, Praha 1999, s. 82.
- 123 Tamtéž, s. 83.
- 124 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Úřední záznam č. 31. Dne 11. 8. 1949. Útvar 522 A. Řídicí orgán -62Mt. Jednáno dne 24. srpna 1949. Dvořák a spol. – činnost, fol. 142.
- 125 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. Útvaru 701 A. Věc: Přepadení předsedy MNV v Archlebově – realizace skupiny Fr. Dvořáka a spol. k č. j. A-3612/62184-0-49 ze dne 9. 8. 1949, fol. 130.
- 126 KAPLAN, Karel: *Nebezpečná bezpečnost. Státní bezpečnost 1948–1956*. Doplněk, Brno 1999, s. 138.
- 127 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38 I. Seznam věcí zabavených u Františka Dvořáka, dne 16. srpna 1949, fol. 6.
- 128 NA, fond Státní prokuratura Brno, Zpráva o prověření trestních věcí, Krajská prokuratura v Brně 1 Kn 0214/64. Zprávu vypracoval náměstek okresního prokurátora v Hodoníně Dr. Rudolf Hrabal, s. 45 (fólia nejsou značena).
- 129 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. č. j. 10522/62668-49. Útvar 701 A. Věc: Akce „Podzim“ – realizace – sdělení. 17. září 1949, fol. 185.
- 130 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. č. j. 10522/62668-49. Útvar 701 A. Věc: Akce „Podzim“ – realizace – sdělení. 17. září 1949, fol. 185.
- 131 ABS, fond Velitelství Státní bezpečnosti, 310. sign. 310-23-1. Duben 1950, fol. 144.
- 132 NA, fond Státní prokuratura Brno, Zpráva o prověření trestních věcí, Krajská prokuratura v Brně 1 Kn 0214/64. Zprávu vypracoval náměstek okresního prokurátora v Hodoníně Dr. Rudolf Hrabal, s. 46 (fólia nejsou značena).
- 133 NA, fond Státní prokuratura Brno, Zpráva o prověření trestních věcí, Krajská prokuratura v Brně 1 Kn 0214/64. Zprávu vypracoval náměstek okresního prokurátora v Hodoníně Dr. Rudolf Hrabal, s. 45 (fólia nejsou značena).
- 134 Tamtéž, s. 52.
- 135 ABS, fond Různé bezpečnostní spisy, 304. sign. 304-120-1. Protistátní činnost příslušníků SNB A – H. č. 232 taj./49-IK. Zatčení příslušníci SNB – dodatečné předložení jejich fotografií. V Gottwaldově, dne 4. ledna 1950, fol. 42–43.

- 136 ABS, fond Různé bezpečnostní spisy, 304. sign. 304-120-1. Protistátní činnost příslušníků SNB A – H. č. 232 taj./49-IK. Zatčení příslušníci SNB – dodatečné předložení jejich fotografií. V Gottwaldově, dne 4. ledna 1950, fol. 63.
- 137 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál II. Útvar 522A. č. j. 10522/62668-49. Útvar 701 A. Věc: Akce – Podzim – žádost o souhlas propuštění na svobodu Anny Sochorové, Rudolfa Čapky a Františka Hašky, 6. října 1949, fol. 27.
- 138 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál I. Útvar 522 A. Úřední záznam č. 19/49. K č. j. 10522/62668-49. Sochorová – Zachariasová Anna – prověření podle PZ. Dne 10. 9. 1949, fol. 169.
- 139 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál II. Útvar 522 A. č. j. 10536/62668c-49. Útvaru 518 A. Věc: Kvasnička Jindřich – zjištění. Dne 20. června 1950, fol. 118.
- 140 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V – 1152 Hradec Králové, Ladislav Kozáček a spol.
- 141 MZA, fond C 150, kart. 138 – 138a (Or II/I 40/50) Gromus Jan a spol. MNB-Hlavní správa veřejné bezpečnosti. č. j. VB – 123138/10702-53. Státní soud Brno. Kvasnička Jindřich – pátrání, fol. 947.
- 142 ABS, fond Velitelství Státní bezpečnosti, 310. sign. 310-23-1. Duben 1950, fol. 144.
- 143 NA, fond Státní prokuratura Brno, Zpráva o prověření trestních věcí, Krajská prokuratura v Brně 1 Kn 0214/64. Zprávu vypracoval náměstek okresního prokurátora v Hodoníně Dr. Rudolf Hrabal, s. 51 (fólia nejsou značena).
- 144 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ I. Dodatek k protokolu sepsaného dne 26. června 1950 s Františkem Dvořákem. Podpisy vyslychajících jsou nečitelné, fol. 66–71.
- 145 ABS, fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., Akce „BOZ 38“ Operativní materiál II. Dálnopis KV-Stb Uh. Hradiště, odd. 05. č. j.: A-9891/62668-50. Ministerstvo národní bezpečnosti, sektor 05, k rukám Dr. Kročka. Dvořák František (BOZ 38) – hlavní přeličení, šetření, fol. 120.
- 146 PEJČOCH, Ivo: *Vojenské osoby...*, s. 104.

Seznam použitých pramenů a literatury

Archivní prameny

Archiv bezpečnostních složek

fond Vyšetřovací spisy, V-2804 Brno, František Dvořák a spol., V-2056 Brno, Emilie Chvalovská a spol., V- 1152 Hradec Králové, Ladislav Kozáček a spol.
 fond 134 Německé soudy v Protektorátu
 fond 304 Různé bezpečnostní spisy
 fond 310 Velitelství Státní bezpečnosti
 fond A 8/1 Inspekce Ministra vnitra
 fond A/24 Sekretariát náměstka MV plk. Štefana Demjana
 fond Personální spisy
 fond Zpravodajská správa Generálního štábu
 fond Sběrka různých písemností

Moravský zemský archiv

fond Státní soud Brno, C 145, kart. 138 František Dvořák a spol., kart. 138–138a Jan Gromus a spol., kart. 9 Otakar Bernátek a spol.
 fond Státní soud Brno, C 150, kart. 139 Jan Líčeník a spol.

Národní archiv Praha

fond Státní prokuratura oddělení Brno
 fond Státní soud Praha

Vojenský historický archiv

fond Chvalovský Josef

Literatura

PEJČOCH, Ivo: *Vojenské osoby popravené v období politických procesů v Československu v letech 1948–1955*. Ministerstvo obrany České republiky, Praha 2009.

MÁLEK, Jiří: *Metody Státní bezpečnosti na likvidaci třetího odboje v letech 1948–1953*. In: VEBER, Václav – CUHRA, Jaroslav (eds.): *Za svobodu a demokracii I. Odpor proti komunistické moci*. EVROPSKÉ HNUTÍ v České republice, Praha 1999.

KAPLAN, Karel: *Nebezpečná bezpečnost. Státní bezpečnost 1948–1956*. EDICE KNIHY DOKUMENTY. Doplněk, Brno 1999.

KAPLAN, Karel: *Poúnorový exil 1948–1949*. Dialog, Liberec 2007.

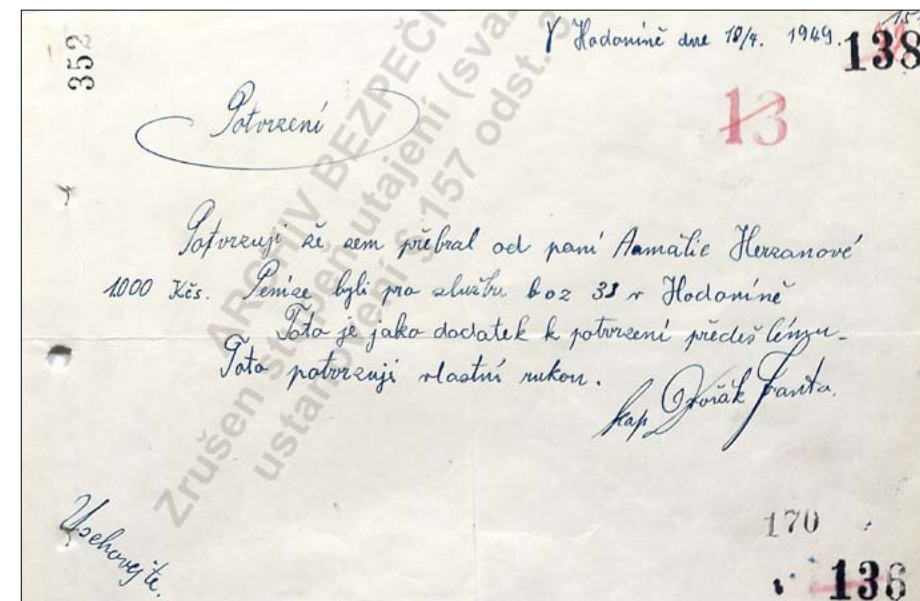
KAPLAN, Karel – PALEČEK, Pavel: *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Barrister and Principal, Praha 2008.

FROLÍK, Jan: Nástin organizačního vývoje státobezpečnostních složek sboru Národní bezpečnosti v letech 1948–1989. In: *Sborník archivních prací 2. Ročník II.* Odbor archivní správy MV, Praha 2002.

PEJČOCH, Ivo: *Protikomunistické puče. Historie pokusů o vojenské svržení komunistického režimu v Československu v letech 1948 až 1958.* Svět křídel, Cheb 2011.

TOMEK, Prokop: *Na frontě studené války. Československo 1948–1956. Ústav totalitních režimů,* Praha 2009.

Přílohy

Příloha č. 1
Potvrzení o obdržení finanční hotovosti na podporu skupiny BOZ 38, vystavené Františkem Dvořákem
Zdroj: ABS

75
20. V. 1939

Titl.
Sbor národní bezpečnosti
v Hodoníně.

K rukám p. šéft. Dvořáčka a
p. št. prap. Průcha.

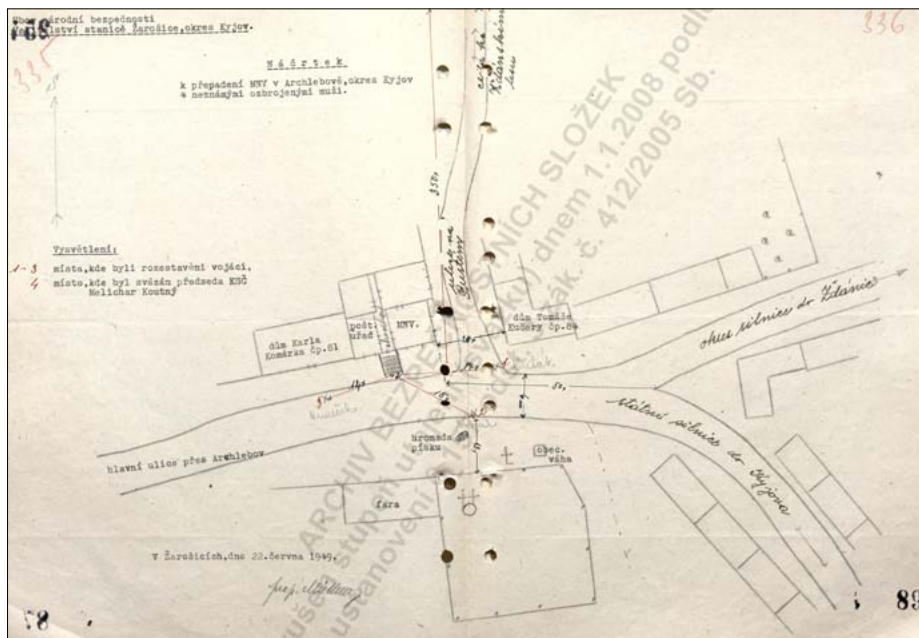
Český a slovenský národ,
ohrožený lid na moravském
Slovácku má dost vašeho rotykání
pactingých lidí. Uvědomte si, že
se rodí svoboda a demokracie
v československu, a že vž pomohé
budete postaveni v brské době před
rod lidu, a trust který vós

Příloha č. 2
Dopis Františka Dvořáka okresnímu veliteli SNB v Hodoníně Augustinu Dvořáčkovi – jedná se o první polovinu dopisu
Zdroj: ABS

Příloha č. 3
Členové skupiny BOZ 38 – nahoře zleva Radomír Pompl, Josef Kruták a František Dvořák, klečící František Němeček.
Fotografie ve spodní části – František Dvořák
Zdroj: ABS

Příloha č. 4
 Plánek přepadení Místního národního výboru v Archlebové
 Zdroj: ABS

219 117
 117

Drazí občané!

Přišli jsme dnes sem k Vám abychom Vám řekli zde pár slov o Vašich ninějších chlebedárcích.

Dnes již každému občanu čs. republiky a to bez rozdílů politických stran at už člověk poctivý, nebo gangsteři z povolání, kterými jsou dnes pchlaváři a vedoucí komunistické strany Československa, jest jasné že náš stát jest na začátku hospodářského krachu, který velmi brzy přijde.

Dnes všichni známe gangsterské metody Komunistů, kteří tyto metody studovali v době okupace v Moskvě o čemž svědčí jejich násilí páchané na poctivých občanech, tisíce pozavíraných synů našeho národa, kteří byli u jejich výsledků zmrazení a předtím ožebračení.

Tito lidé vybudovali za celou dobu svého vládnutí pouze silný policejní aparát, který byl sliby a podvody zkomunizován, zneužit a neoprávněnými rozkazy hrán proti vlastnímu českému lidu. Mezi český lid, který byl těmito teroristy z povolání zastrašen, okraden se vloudil strach. Strach bývá jen dočasný- nikdy však nezvítězil.

Huba Antonína Zápotockého po celý tento čas jenom rozkazovala nařizovala a klamala český lid, který byl válkou zdeptán. Různými sliby, které nebyly nikdy dodrženy byl český a slovenský národ hrán k vyšším pracovním povinnostem a odpovědnosti, byly dělány různé plány a nadplány, dělník byl nucen zvýšiti výrobu, rolník je povinen za směšně nízké ceny odevzdávati své produkty, aby stát mohl provozovati své šmelinářské řemeslo ve velkém.

Podniky jsou znárcáněny, výrobky se podobají pouhému "aušusu", jsou rozkrádány pány řediteli a zmocněnci, kteří za jháčskou odměnu udržují mazajíce med dělnictvu okolo huby-svěřený podnik, který jest nerentabilní a tento socialistický stát Klementa Gotwalda přinesl dělnictvu a všemu pracujícímu lidu pouhou bižu, utrpení, hodně práce malou odměnu, teror a Marxe a Lenina jako nového boha československého národa.

Tito lidé dnes přetvářejí uměle naše slavné dějiny, berou tradice českému a slovenskému lidu, ubijejí inteligenci a nahrazují jí lidmi s velkou červenou hvězdou a politickou legitimací. Vykládají že studentstvo studovalo za peníze- dnes však již ne-ale za odznak. Rozpouštějí různé branné a veřejné organizace a nahrazují jich milicemi v jejich řadách stojí dnes zločinci z povolání jako Hasík Sedlák atd.

A tito lidé, kteří jsou dnes na vysokých vedoucích místech za svého života skoro nikdy nepracovali, -ba "flákalise"- říkajíce že "nebudou dělat na pány". Dnes však celý národ pracuje a potí se na skutečné pány soudruhy, kteří rozkazují a ničí těžce vydělané hodnoty, mluvíce tak o kolektivním majetku, létají v eroplánech, ba ani automobily našich značek jim nestačí, ~~xtěžzxxxydělaxx~~ a cenné devisy jim, kterých tak milují obětují na přepychové americké automobily, o kterých tvrdí že jsou špacné, a jezdí na svoje zámky a sídla.

107

Příloha č. 5
 Řeč přečtená Radomírem Pomplm v Archlebové do místního rozhlasu - jedná se o první stranu projevu z celkem třístránkového přepisu
 Zdroj: ABS